

Conciones, Siue Conceptvs Theologici Ac Praedicabiles, In Omnes Totivs Anni Dominicas

Opvs Novvm Figvris, Allegoriis, Similibvs Ex Sacris profanisq[ue]
Scriptoribus plenißimum, cum occurrentium fidei controuersiarum
tractatione.

De Sanctorum Festiuitatibus Annitotius - Nvnc Demvm Integre Svppleti,
Concionibus per octauam Vener. Sacramenti suo ordine intersertis

Besse, Pierre de

Coloniae Agrippinae, 1620

In Festo S. Mariæ Magdalenæ. Et ecce mulier, quæ erat in ciuitate, &c.
Luc. 7. 1. De lacrymarum efficacia. 2. De muliere peccatrice, an publica, &
soror Lazari. 3. De mulierum in genere vanitatibus & ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56205](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56205)

IN FESTO S. MARIAE
MAGDALENÆ.

Partitio.

- I. De Lacrymarum efficacia.
- II. De muliere peccatrice, an publica & soror Lazari.
- III. De mulierum in genere vanitatibus, & vitijs.
- IV. De circumstantijs peccatum huius peccatricis aggravantibus.
- V. De gravitate peccatorum urbanorum.
- VI. De peccatrice promittente & lachryman-
te.

Et ecce mulier, quæ erat in ciuitate peccatrix. Luc. 7.

FIGVRA.

Apoc. 17. **E**cquis non admiretur descriptam illam in Apocalypsi meretricem, superbam, elatam, insolentem, purpura amictam, auro rutilantem, gemmis & omnigeno lapide pretioso fulgidam, manu poculum aureum gestantem, quæ principes terræ & reges sequebantur proni cultu supplici, & adorabant, quæque velut immunditiæ ac libidinum tropæum & notam infame pudendumque præferebat nomen, Mater fornicationum: Verum longe maiorem admirationem ac stuporem præferat, qui rei ipsa Hierosolymæ hodie cernit, quod non nisi in imagine & figura in Apocalypsi videbatur, illustrem inquam mulierem, sanguine nobilem, diuitijs affluentem, pulchritudine excellentem, ætate floridam & omnigenis dotibus cumulatam: mulierem inquam regifico vestitam luxu, dissolute viuentem, insolentem vt quæ maxime omnibus prauo ad peccandum exemplo prælucentem, ab amatoribus permultis frequentatam, & in delicijs habitam, quæque in fronte, velut dissolutionis, lasciuia ac libidinis argumentum ac testimonium præfert, infamem illum probrosumque titulum, peccatrix. Hæc ipsa est Maria Magdalena, quam hodie vobis representare velut in theatro est animus, Spiritu sancto modo pla-

ceat vires & robur ad id sufficere, ac Deiparg matri suis id apud eum precibus nobis obtinere. Hanc ob rem saturatione illam Gabrielis supplices compellantes, dicamus:

A V E M A R I A .

Angeli quidam apud Ezechielem à Deo em ssi velut iustitiæ eiusdem administri & ex-
Ezech. 9. ecutores, antequam exterminium hoc pergerent, præceptum acceperunt eos omnes diligenter notandi, & à morte imminente vindicandi, qui planctui se & lachrymis dederunt, mundanaque gaudia & vanitates perosi ac detestantes, peccata tum sua, tum aliena gemebundi deplorarent. Mandati verba hæc sunt: *Ita per ciuitatem Ierusalem, & signate omnes qui lugent super iniquitates, quæ sunt in medio Ierusalem.*

Qui hocce factum penitus considerant, eiusque arcana cui iostius penetrarunt, horum Lacrymæ penitentium signa sunt prædestinationis. pierique singulare hoc esse dixerunt mysterium, & sublimem quandam mundo doctrinam, vt hinc discat, sanctas peccantium lachrymas veras esse prædestinationis notas, falsis signa, & certissimam aduersus inimici nostri violentiam & æternam mortem securitatem ac panopliam. Huc ipsamet respexit veritas, dum apud Matthæum suos ita alloquitur, *Beati qui lugent, quoniam ipsi consolabuntur.* Ecce enim vt ipse Dei filius in lachrymis beatitudinem collocet, lachrymæ enim ad peccatorum eluionem effusæ, vt peccatorum beatum reddunt.

Aliam longe & à doctrina Iesu Christi nimum quantum dissonantem Philosophiam Mundi docet mundus: lachrymas quippe & planctum Philosophos, omnem in risu, voluptatibus, delictijs, phia do-recreationibus, iocis, lusu, honoribus, alijsque ceterinæ vitæ huius inanij beatitudinem collocat in Christi am. Testem vademque sententiæ huius contraria habeo Dauidem, ita loquentem, *Beatum dixerunt populum, cui hæc sunt.* Mundus, inquit, irridet & explodit eos, qui oculos Psal. 143. lachrymis assuefaciunt, qui doloribus ac penitentij animam affligunt, neminem beatum prædicat, quam qui in bonis ducunt dies suos, qui nunquam non risu dissoluntur, nec non voluptates consecantur. hos scilicet ipse beatissimos credit & prædicat: Deus
e con-

contra & filij Dei hæc omnia detestantur, voluptates aspernantur, & in lachrymis summam esse beatitudinem sitam putant. Egregiæ porro tum lachrymarum, tum risus nimio pere inter se disparum figuræ in sacris voluminibus occurrunt.

Dan. 3.

Babyloniorum tyrannus Nabuchodonosor omni musici apparatus genere & symphonia electissima suorum oblectare animos gessit; cuius ad auditum omnes in terram pronos procidere iubet, auream quam erexerat statuam adoraturos; alios vero musicam hanc execrantes in ardentem conijci fornacem imperat. Mundi sectatores & asseclæ sua etiam habent instrumenta, symphoniam, voluptatem, & iocos suos, tum vt se his oblectent, tum vt carni seruiant, & aureum mundi simulacrum adorent; verum Dei seruis; & voluptates hæc detestantibus atque perosis, persecutionum fornaces succendit, & atrocissimo bello infestat.

Mundus suos recreat, & iustos persequitur.

Allegoria.

Israëlitzæ in Babylonicum exilium acti, sæpe sæpius à regni incolis rogati, secum vt choreas ducerent, ac patria illis præcinerent cantica, vt canerent, animum inducere noluerunt, sed de salicibus organa, tibias, citharas, ac sambucas suas suspenderunt, ac gemebundi dixerunt, *Quomodo cantabimus canticum Domini in terra aliena? Rem ita enarrat Psalmographus: Super flumina Babylonis, illic sedimus, & fleuimus, de salicibus suspendimus organa nostra.* Ad horum exulum exemplum veri Dei filij, viso, se in mundi huius Babylone esse quodammodo exules & alienigenas, quamuis cosmophili insistent, vrgeant, excitent, secum vt plaudant, risui, iocisque se dedant, contubernia popinasque frequentent, ac voluptatibus cum vulgo se oblectent; auscultare nolunt, omnia gaudij lætitiæque instrumenta sublimè ex oculis pendunt, & in terram prouolunt, lachrymis natant, cœlestis patriæ suæ memores, *Et flent, dum recordantur tui Sion.*

Psal. 136.

Lachrymæ oratione maiores.

O sanctæ, benedictæ, ac perbeatæ lachrymæ, oratione efficaciores & nobiliores, digniores meritiq; maioris, quæq; de Deo ipso triumphant, armaque illi eripiunt! præcunt hic mihi habeo magnum Doctorem Hieronymum, in Isaiam dum commentatur, *Oratio, inquit, Deum lenis, sed lachryma cogit: hæc unguis, illa pungit.* Oratio cum Deo loquitur, sed

Hieron in Isaiam.

lachrymæ iram illum cogunt deponere, armaque abicere.

Hæc forsitan alludit ac respexit sanctus ille in Canticis sponsus, hoc sponsam verborum lenocinio allocutus, *Vulnerasti me in vno oculo tuorum. q. d. Cum lachrymæ vera sint amoris illicia, & viua amorosissimorum affectuum fomenta, si quando in amore, quo te prosequor, aliquis superuenerit tepor, vt primum te lachrymantem vidi, vbi prima oculo tuo lachryma prorupit, ilico cor meum vulnerasti, & ad te amplius amandam compulsi, quam toto illo tempore, ex quo te nouisse cœpi.* Quibus ipsa D. Hieronymi sententia verbis confirmatur, maiestatem sc. diuinam à lachrymis cogi.

Cant. 4.

Lachrymæ Deum cogunt.

Idem prope habet S. Ambrosius suo in Lucam commentario, quæ eius verba in ius Canonicum sunt relata: *Lachryma, inquit, veniam non postulat, sed merentur* perinde ac si diceret; Per orationem gratiam postulamus, & misericordiam imploramus: at longe plura lachrymæ efficiunt; per eas siquidem petita promeremur. Vnde efficere vult, fletum precibus præcellere, & digniorem esse.

S. Ambrosius in Lucam & habetur de penit. dist. 1. c. Petr.

Idem etiam censent suis in Ezechielem commentarijs magnus Gregorius, & in hæc Psalmi verba, *Holocaustum tuum pingue fiat.* ait ergo: *Holocaustum siccum est bonum opus, quod orationis lachryma non infundunt: holocaustum pingue est, quando hoc, quod bene agitur, corde humili etiam per lacrymas irrigatur.* Id est, mea quidem sententia, Oratio verum est sacrificium & holocaustum à corde pio & animo Deo oblatum, sed nisi lachrymis ipsum condiatur & irrigetur, aridum est, siccum, virtutis expers, ac prope sine villo merito, verum & sine merito demum est holocaustum, & diuinæ maiestati iucundissimum ac gratissimum.

Super Ezechiel. 7. & super Psal. 19.

Hinc pius ille rex de lachrymis suis velut dere Deo acceptissima loquens ait, *Posuisti lacrymas meas in conspectu tuo: quasi dicat, Eheu Domine, cum misericordiam tuam implorare, pacem tecum inire, & ad benignitatem te fletere & inducere gestio, ad solos oculos confugio, nullamque tui euincendi, ac delictorum veniæ impetrandæ rationem adinuenio, quam lacrymas tibi meas offerre; quæ a deo tibi fuere acceptæ, vt ante oculos eas tuos velut*

Oratio sine lacrymis sacrificium siccum est.

Psal. 125.

Lachrymæ Deo gratæ.

velut obiectum speciosissimum iucundissimū- que, quo eas ad libitum tuum considerares, posueris.

S. Bern. in Cant. Ser. Nec Deum dumtaxat, sed & beatos Angelos lacrymæ oblectant animarum poenitentium. Præit hic mihi S. Bernardus, qui hoc in Cantica lacrymis attribuit elogium: *Lacrymæ, inquit, poenitentium vinum sunt Angelorum, quia in illis odor vitæ, sapor gratiæ, gustus indulgentiæ sanitas redeuntis innocentia, reconciliatiōnis iucunditas, & serena conscientia suauitas.*

In Psalmos. Cassiodorus magni nominis scriptor idem, sed alijs verbis in hæc Psalmographi verba, *Fuerunt mihi lacryma mea panes die ac nocte, scribit; Fletus, inquit, est cibus animarum, corroboratio sensuum, absolutio peccatorum, refectio mentium, lauacrum culpæ, quibus nihil disertius, nihil eloquentius dici potest.*

Lacrymæ sunt cibus animarum. Bene lauacrum & balneum eas vocat, eo quod per lacrymas animæ abluantur, & à delictorum maculis purgentur. Hinc peccatores inuitat Isaias, vt se mundent & emaculent, peccatorum labes animam inquinantes lacrymarum lixiuio eluendo, *Lauamini, inquit, & mundi estote. Nemo vero de corporis illum credat ablutione loqui: loquitur siquidem de animæ putamine, quod fletu & lacrymarum aqua fieri solet.*

Hom. 5. de poenit. Ut vero expositio mea fidem apud vos inueniat, memineritis obsecro, Ioannem Chrysofomum primum hoc locutum modo, & lacrymis lauacri & purgatorij animarum nomen dedisse. Audite loquentem: *Lauabo per singulas noctes lectum meum, dixit Dauid, vt ostendat esse lauacrum & purgatorium peccati lacrymas.*

Gregor. Nazianz. Multo quoque est in lacrymarum præconium effusior & velut magis prodigiosa. Gregorius Nazianzenus, vocat eas siquidem *diluuium & piamentum mundi.* De iustis namque & proborum merito agens: *Quorum, inquit, lacrymæ diluuium sunt, & mundi piamentum.* Ducta hæc est metaphora à diluuij effectis, atque eadem insinuat, quemadmodum magna & vniuersalis inundationis illius aquæ omnem libidinis & corruptelæ abominationem submerserunt, mundumque quodammodo expiatum redintegrarunt, ita bonorum lacry-

Bess. de Sanctis.

mis, diluuij in morem, terræ iniquitates deleri & obrui, ac nouum velut eidem nitorem splendoremque restitui.

Huc proxime accedens Psaltes, aquas qualdam describit, in quibus capita draconum merfa & exstincta ait, *Contribulasti, inquit, capita draconum in aquis.* Postquam admirabiles has aquas accuratius mecum sum contemplatus, & SS. Patrum de iisdem expositiones consulendo examinaui, vt quid denotent expiatorum, comperi nonnullos hæc de baptismi aquis exponere, in quibus (plurali pro singulari accepto) caput draconis, id est, peccatum originale (quod cæterorum omnium caput est) comminuitur & submergitur, verum enimvero sunt & alij, qui de lacrymarum aquis eadem interpretantur, aquis inquam illis potentibus & efficacibus, in quibus capita draconum, id est, maxima & grauissima peccatorum profligantur & conficiuntur.

Harum figuræ fuere aquæ illæ maris rubri, Exod. 14. in quibus Pharaon tyrannus, & vniuersi Aegyptij merfi periere, & per quas fideles Hebræi transeuntes, & insequentem hostem effugientes, se suaque alueo transfudato in tuto collocarunt. Lacrymæ reuera amore & pudore rubentes, simile omnino mari rubro mare efficiunt, in quo Pharaon eiusque peccatum eiusque species prodigiosè sepeliuntur, & filij Dei ac poenitentes animæ ab omni persecutione & tyrannide liberæ, feliciter sane salutem consequuntur, non iam Moysen, sed Messiam præeuntem sequentes.

Quapropter non est veritus Ioannes Chrysofomus doctrina iuxta ac facundia notissimus, lacrymas secundum dicere baptismum. Nam sicuti sacræ baptismi aquæ omnia delent, omnia purgant, animamque pristinæ innocentie integritatique restitunt, ita quoque sanctis lacrymarum aquis nulla non labes, sordes aut macula, nullum non vitium, etiam incestus, sacrilegium, latrocinium, cædes, parricidium, nulla non denique impietas etiam maxima, lauat, expiatur & emundatur. Exclamem ergo, o aquas admirabiles!

Si aquas è floribus, plantis, mineralibus, aliisque rebus eductas aut ab igne elicitas plurimi nemo non facit, quod medicæ sint ac

D d d

salu-

salubres, variaque includant commoda, quarum hæc oculorum caligini perspicacitateque vt collyria conducunt, aliæ plagis perfanandis sunt peridoneæ; maioris haud dubiè sanctas lachrymarum lymphas faciamus oportet, vt pote quæ animarum maculas & labes penitus eluunt, & earum vulnera curant, & plagas. A qua vero hæc virtute, efficacia, & pretio omnia mundi balnea longe exsuperat: omnes siquidem fontes, torrentes, & terræ fluuij non sufficiunt ad vel minimum carbonem scintillamve ignis purgatorij extinguendum, & vel lachrymula è sincera animi contritione profecta ad vniuersum ignem hunc penitus extinguendum ac decinerandum potens est.

Hæc longior lachrymarum laus in sanctæ Mariæ Magdalene, pœnitentium ac lachrymantium omnium reginæ gratiam deprompta est, quæ hodie lachrymarum suarum admiculo plenam criminum omnium indulgentiam est consecuta, & ab omnibus animi sordibus, vitæque superioris inquinamentis penitus est abluta, atque hoc pacto cœlo terræque, extremæ & admirabilis pœnitentiæ exemplum speculumque facta. Atque hoc hodierno in Euangelio legitur: *Ecce mulier, quæ erat in ciuitate peccatrix. Vt suis hæc coloribus & ad vsum depingamus, bimembrem hodie concionem faciemus, primo mulieris huius dissolutionem, lasciuiam, scandala, vitæque impuritatem præmittemus, deinde eiusdem resipiscentiam, humilitatem, verecundiam, lachrymas, emendationem, ac reliqua sanctæ cuiusdam pœnitentiæ indicia subiicimus.*

II.
§ Maria
appellata
mulier
peccatrix.

Principio ergo, Euangelistæ, vt vno velut intuitu ac fasce vitia, dissolutionem, vanitatem, vitamque lubricam Mariæ Magdalene spectandam darent, titulum illi assignant & nomen, quo hæc omnia simul ac iunctim comprehenduntur, *mulierem peccatricem* eam nuncupantes, & nemini non notissimam, vt pote quæ erat in ciuitate peccatrix. Longe odiosiori eam titulo, quique maiorem ignominiam, infamiam, & opprobrium secum inuoluit, compellant Patres, *meretricem* namque vocant, quo profligati pudoris mulieres, honoris profligati, & quæ omnem penitus verecundiam exuertunt, nomen omne proculca-

runt, & nemini non sui corporis vsutam deriderunt, nuncupari solent. Hoc primus eam nomine donauit sanctus Ioannes Chryso-^{Hom. 62.} mus homilij in Ioannem. secutus hunc est sanctus Hieronymus in Mathæum, necnon Isidorus Pelusiota suis in Epistolis. Sanctus Augustinus vero tractatu quadragesimo nono in Ioannem publicam famosamque vocat peccatricem, id est, vulgati corporis feminam, & vt talem ab omnibus habitam.

Nihilominus tamen tantorum Patrum cū venia, miseræ huius peccatricis partes, causam, honorem, ac nomen defensurus, ostendere, multorum Patrum ac Doctorum pro me stante sententia, conabor, minime verisimile ac consonum, at dissonum prorsus videri, huius farinae mulierem Magdalenam fuisse, id est, publicam meretricem, prostibulum omnibus vulgare, & omnem penitus pudorem exuisse. Et sane probabilis maxime opinio, & in quam vltro libenterque concedo, est numquam illam infame, prostitutum, ac propudiosum, triuiale, vulgatumque omnibus scortum existitisse, mulierem tamen nimis quam petulantem, delicias ac voluptates consectantem, delectamenta ambientem, vanitatibus plenam, parum modeste vitam instituentem, nec sine violati prostituti que pudoris suspitione, & publica quidem & communi fama, non tamen quod ita cuncta pudoris verecundiaque repagula perfregerit, vt lupanar facta sit omnibus, Veneris mancipium, ac triobolare quoddam ac vile scortum. Nec vero mirum cuiquam videatur, hoc illam pacto vitam instituisse, vt ab ea nec frater illam Lazarus, nec Martha soror impedire aut diuertere, aut seijs commotionibus suadere ei meliora potuerint: vt enim liberius in cepto prosequeretur, nullumque qui saniori consilio delinquenti remoram injiceret, haberet, à fratris sororisque contubernio se subduxerat, in castellum Bethaniæ concesserat, & in aliquo Galilææ loco, quocumque collibitum erat, viuebat modo. Quin & Iansenius in Euangelia scribens, eam in Galilæa ait conuictam fuisse, atque marito defuncto tum demum luxuriæ vacasse.

Vt vero hanc alij tueri melius opinionem, & nos etiam amplecti tutius possimus, quæ scilicet

S. Maria
Magdale-
na publica
meretricis
non fuit.

Magdalena
Lazarum
fratrem &
Martham
sororem
deseruit,
quo dissolu-
tæ viuere-
ret.

Opinio
Iansenij

scilicet tam acri & Catoniana in vitam eius censura non animaduertit, sed honorem & nomen potius propugnat, cum eam non ut publicam meretricem aut scortum habeat, equidem dixerit, nemini hanc aut nouam aut peregrinam videri debere, cum à tot iam annis permulti, ijque graues ac celebres auctores, verbo scriptoque, omnes acerrimi honoris ac famæ Magdalenæ nostræ propugnatores, declarare nemini non sint omni ratione conati, peccatricem illam Euangelicam Lazari ac Matthæ sororem non extitisse, ne vero ut futilis, inanis, ac fundamento nullo aut ratione nixa hæc eorum reijceretur sententia, pregnantibus eam rationibus nec sane absurdis suffulcire contendunt, quas vt perspectas habeatis, in medium afferam.

Rationes quibus ostenditur peccatrix Euangelica non esse Lazari soror.

Prima esto: Maria Lazari viri apud Iudæos in clyti & illustri, castelli que Bethaniensis toparchæ soror, mulier fuit nobilis, honesto nata loco, & parentibus insignibus, & familia perillustri, verosimile ergo non videatur, publico eam meretrico vacasse, aut ita omnem suam verendum exuisse, tamque nobili editam stemmate tam sceda nomen inclytum & pristinum maiorum honorem macula, & infami ac propudiosa vitæ ratione denigrare voluisse. Habebat adhuc sororem honestam, Mattham, Virginitatis laude inclytam, & fratrem Lazarum virum nobilissimum, qui sororem eo libidinis prolabi minime passi essent.

Secunda, Maria Magdalena inter mulieres piæ & eleemosynas insignes, Redemptorem Iesum semper comitantes, quæque eum è Galilæa ad vsque in Iudæam secutæ fuerant, connumeratur: erat ergo è Galilæa, non autem Iudæa, vt illa soror Lazari.

Tertio, Luc. 8. capite dicitur Maria Magdalena septem habuisse dæmonia, dissonum ergo videatur libidinis eam instrumentum fuisse, ab amalijs ambitam: neque enim eo infamæ viri veniunt, vt foeminam frequentent à diabolo infessam, quin potius eam fugiunt & abhorrent: alioquin namque ipsi potius à dæmonio occupati & motæ mentis viderentur.

Quarto, Magdalena Christo erat gratissima, cumque familiariter suis in peregrinationibus sequebatur, de suis cum alens facultatibus, indecens vero fuisset, mulierem publica ante paulo scortatione infamem Christo ministrare, & familiariter cum illo & Apostolis conuersari. Offendisset hoc Iudæos, quin & discipulis, nec non omnibus passim suspicionem mouisset, cum ij ipsi Apostoli, viso Redemptorem absque arbitro apud puteum Sichar cum Samaritana, etsi in loco publico & plena die loqui, sinistri quid de eo suspicantes, & perperam hoc colloquium interpretantes, Scriptura teste, *mirarentur, quia cum muliere loquebatur.* Et Simon leprofus, etsi ei carissimus, summo opere offendebatur, & palam murmurabat, quod Magdalena peccatrix eius esset ædes ingressa, Deique filium & vnguento vnxisset, & lachrymis pedes irrigasset, vnde ait: *Hic si esset Propheta, sciret vti que quæ quæ est mulier, qua tangit eum, quia peccatrix est.*

Quinta denique & postrema. Foemina illa, quæ in Euangelio peccatrix nuncupatur, externa erat & ethnica; non ergo Lazari soror, certissimum quippe est hanc Iudæam fuisse. Priorem autem ethnicam fuisse, hinc efficio, quod esset meretrix, & publica scortatione infamis. Lege autem Iudæis foeminis meretricati interdicebatur, aut lasciuæ libidinise dedere. Lex ad manum est in Deuteronomij Digesta relata, *Non eris meretrix de filiabus Israel.*

An non ergo opinio hæc probabilis videatur? an non hæc fundamenta solida, & rationes efficaces? Auctores eiusdem audire vultis? *Tract. 35. de promam nonnullos: Origenem, sanctum in Matth. : Ioannem Chrysostomum: Hieronymum; Ham. 81. sanctus* Augustinus vero dubitat, vt & sanctus Bernardus sermone de sancta Maria Magdalena. Euangelium vero, Magdalenas inter se non distinguens, reuera ait hanc fuisse mulierem in ciuitate peccatricem.*

Propudiotus hic titulus ilico in memoriam mihi reducit, Magdalenam hanc differentem, imò penitus contrariam fuisse ab illa muliere Apocalypseos, duodecim in capite stellarum diadema gestante, quod honestæ pudicæque matronæ symbolum erat.

Ddd 2 &

& imago: quæ in quantum talis, duodecim coronari stellis, id est, omnigena virtute, debet: duodenarius enim pro vniuersali accipitur numero, & virtutes per stellas denotantur. Sole in super vestitur oportet, id est, vndique fulgeat & clarescat, bonæque sit in omnibus famæ.

III. Impudica fœmina coronata duodecim vitijs. Peccatrix hæc stellis aut virtutibus coronata non erat, sed vitijs, vanitatibus, & omnigena abominatione peregrina & noua. Redimita quidem erat diademate, sed diademate ex insanijs, inanijs, vitijsque contexto. Nec abs re hoc, sed studio dixero, vt enim pudens & proba matrona duodecim egregijs coronata describitur in Scriptura stellis, ad imaginem & figuram eius, quam Apocalypsis depingit, ita alibi fatua impudicaque fœmina duodecim etiam redimita vitijs repræsentatur, quæ magna cum impudentia, velut coronam in capite gestat, in Magdalenæ huius imitationem, quæ exinde peccatrix est nuncupata.

Vt autem hanc coronam & opprobrij serutum videamus, primum à quo textu incipitur, vitium ipsa est superbia, quo mirum in modum fœminæ honor deturpatur, quando scilicet intolescit arrogantior, voluntatem sequitur suam, auctoritate præualere vult, & in familia primatum superioritatemque affectat, docet hoc Ecclesiasticus, *Mulier si primatum habeat in domo, contraria est viro suo.* Hanc ob rem in veteri lege interdictum omni fœminæ erat, ne se virili induat schemate, id est, viri auctoritatem & imperium non usurpet.

Secunda ferti gemma, odium est & iracundia. vnde in Prouerbij legere est, *Per tria moeuetur terra, & quartum quod non potest sustinere, scilicet per odiosam mulierem.*

Tertia est ambitio & concupiscentia: hæc comperio in prauæ illius mulieris apud Zachariam vertice: *Ecce dua mulieres egredientes, & habebant alas, quasi alas milui.* Quid prodigiosa illæ duæ mulieres denotare vobis videntur, Auditores, nisi ambitionem & cupiditatem? alas habent, eo quod sublime euolent, & alas quidem milui, quod hoc auium genus natura tua rapacissimum sit, solique præcæ inhians.

Quartus fatalis huiusce coronæ flosculus

est luxuria. Ieremiæ ex horto hunc decerpit, in quo Prophetice forsitan de peccatrice hæc Evangelica legitur, *In omni colle sublimi, & sub omni ligno frondoso prosternebaris tu meretrix.*

Quintus est ebrietas, probrosum in muliere vitium, & vera prostituta nota. detegit hunc Ecclesiasticus dicens, *Mulier ebriosa, ira magna, & contumelia, & turpitudine illius non contegetur.*

Sextus est clamor & vociferatio, quæ in muliere sunt quam turpissima & ignominiosissima: vbi enim clamoribus iam domum concitauit, & vociferando iurgandoque omnia turbauit, signum est eam stultam esse & fatuam, atque vt talem eam describit Sapiens, *Mulier stulta & clamosa, plenaque illecebris, nihil omnino sciens, sedet in foribus domus sue, super cellam in excelso vrbis loco, vt vocet transeuntes per viam.* Vidisti iam infamem hanc corollam, media ex parte è malè olentibus contextam & coagmentatam floribus, quos è varijs sacre Scripturæ locis hinc inde collegimus, iam reliquos in iisdem hortis indagemus.

Septimus flos ipsa est crudelitas. suggerit hanc Sapiens, *Nequitiam mulieris, inquit, immutat faciem eius, & occacat vultum suum tamquam ursus.* & alio loco: *Commorari leoni & draconi placebit, quam habitare cum muliere nequam: quasi diceret, fœmineam nequitiam & crudelitatem belluarum, animaliumque ferocissimorum immanitati præcellere.*

Octauus est impudentia & inuerecundia. Ieremias hunc depromit Ieremias, dum de muliere perfrixtæ frontis & audacula hoc locutus est modo, *Frons mulieris meretricis facta est tibi, noluisse erubescere.*

Nonus, qui fertum hoc concinnat flos, fraus est & impostura, quod sane probrum intolerabile est, ceteroquin peruersis fœminis perfamiliare & commune. Hoc illas colore depingit Sapiens, & probe neminem non monet in Prouerbij: *Ne intenderis, inquit, fallacia mulieris fauus enim distillans labia meretricis, & nitidius oleo guttur eius; nouissima autem illius quasi absinthium, & acina lingua eius quasi gladius biceps.*

Decimus est, inquietudo & discursio. In Prouer-

Proverbijs item hæc eruitur, & est verum mulieris propudiosa argumentum. Hinc Salomon meretricem ac pellacem describens mulierem, ad cæteras eiusdem proprietates has adnectit, *Garrula, & vaga, & quietis impatientis.*

Prov. 7.
Multa mulieris stulticia.

Vndecimus, est stultitia, qua permultæ perfusæ mulieres, tam introrsum in animo, quam foris in capite: intus quidem mille vanitatibus & inanijs, quas mente volunt, oppletæ sunt; foris verò tot fucos, artificiosa pegmata, vitæ, ænias, fascias, tot artibus, inuentionibus, vinculis, gyris, nodis & modis paratas in capite gestant, vt omnigenas stultitiæ species in vertice præferant. Auctor huius rei est Sapiens, dicens: *Circulus aureus in naribus suis, mulier pulchra & stulta.* Quo vno carbone ac fuligine mulieris nomen magis inficitur, quam vulgaribus & communibus omni scæminæ miserijs ac probris. Sæpè namq; plus apud eas reperit est stultitiæ quam sapientiæ. Testes sunt decem illæ virgines Euangelicæ, quarum quinque erant fatuæ.

Prov. 11.

Duodecima denique & vltima sancti huius ferti pars & membrum, ipsa est à dæmone infessio: quando nimirum anima, corde, ac capite malignum mulier spiritum continet. S. Luca Euangelium exemplum, nobis suggerit dicens: *Erat mulier habens spiritum immundum.* Lucas nonnisi vnicam sui temporis producit, sed nostro nobis sæculo sexcentas afferre liceat, quæ verè non ab vno, sed ab infinitis spiritibus immundis possidentur.

Luc. 13.
Multa scæminæ à maligno spiritu possessa.
Magdalena omnigenis coronata vitijs.

Hæc igitur mulieris fatuæ & infamis corollæ contexta non è duodecim lucentibus stellis, vt illa Apocalypseos, quæ matronarum honestarum & prudentium propria est, sed è totidem velut nigricantibus carbonibus & aduterinis partibus, peccatis inquam enormibus & vitijs detestabilibus, qualia etiam in suo Magdalena vertice gestabat. Cogitate enim eam vt mulierem fatuam, infamem, omnique virtute destitutam, omnibus hisce vanitatibus, iniquitatibus, vitijs, abominationibus, alijsque nomine & sexu eius indignis titulis, redimitam. Erat siquidem superba, ambitiosa, luxuriosa, delitiosa, garrula, effrons, vafra, vaga, fatua & à dæmonio occupata. Vno velut face hæc omnia complexus est Euangelista, dum eam peccatricis nomine indiget, *Ecce*

mulier, quæ erat in ciuitate peccatrix.

Quatuor rebus mulieris huius peccata aggrauantur & crescunt. Primò, quod carnalia fuerint, quæ, vt quidem Gregorius ait, longè cæteris scædiora & enormiora sunt, imò maiorem infamiam inuoluunt: eò quòd concupiscentia oculorum, quæ est auaritia, & superbia vitæ, nonnisi mentem, è qua proficiscuntur, inquinant; verum concupiscentia carnis, id est, libido, corpus simul inquinat & animam. Hinc peccata carnalia mentem homini eripiunt, ratione eum spoliant, merè eum commutant, & bestijs eum ac pecudibus haud absimilem reddunt. Exemplo nobis futurus rex Dauid, qui lasciuia ac libidine cor amisisse suum se conqueritur, scilicet à Deo postulat, dicens: *Cor mundum crea in me Deus.* item ille, qui in Euangelio, cum ceteri, qui auaros & ambitiosos repræsentant, honeste & modeste se excusarent, ad nuptias regis inuitatus à carnali voluptate extra mentis statum abreptus, bruti instar & pecudis absolute ait, venire detrectans, *Vxorem duxi, id eò non possum ire.*

IV.
Quatuor Magdalena peccatum aggrauantia.
Peccata carnis sunt reliquis enormiora.

Psal. 50.

Luc. 14.

Secundo, quod peccata eius essent publica, ac proinde notoria & omnib. cognita. Dicitur quippe fuisse peccatrix in ciuitate. In ciuitate namq; peccans omnibus loquedi dabat ansam, & nemini non erat offenculo: nam peccata publica & manifesta non Deum modo offendunt, sed & vniuersæ Ecclesiæ & proximo sunt scandalo; ac proinde grauiora sunt, maioriq; damnationi obnoxia.

Peccata publica sunt grauiora & damnabiliora reliquis.

2 Reg. 12.

Hinc etiam Nathan Propheta Dauidis culpas & crimina exaggerans, his eum verbis corripit, *Blasphemare fecisti nomen Domini.* perinde ac si dixisset: peccando tantum tamq; patens regnicolis simul & externis scandalū dedisti, vt qui te deliquisse inaudierunt, teque norunt, ita offensi fuerint, Deum ipsum vt exacerbarint, aduersus eius maiestatem murmurarint, sanctumque eius nomen blasphemijs prosciderint, quod Sauli regio & diademate ablato ipsum in te transfuderit, qui centuplo illo es deterior, omnigenaque nequitia illum exsuperas.

Peccata Magdalena numero plurima.

Tertio, quod delicta eius numero fuerint plurima. Colligere hoc est è verbis Redemptoris apud Lucam dicentis; *Dimissa sunt ei peccata multa, quoniam dilexit multum.* Atq; *Luc. 7.*

Ddd 3 hæc

hæc ipsa multitudo mirum in modum peccatum aggrauat, vti eruius ex illo Geneleos loco, in quo scribitur, Deum visa criminum & abominationū Sodomitarū ac Gomorrhæarum copia, his vsūm verbis, *Clamor Sodomorum & Gomorrhæorum multiplicatus est, & peccatum eorum aggrauatum est nimis.* Per clamores Sodomæ & Gomorrhæ multiplicatos intellige peccatorum ipsorum numerum; singula quippe delicta, dum committuntur, in cælum clamorem tollunt, Deumq; exacerbatum ad iustitiam & vindictam excitant. Colligitur hoc ex verbis proxime sequentibus, quibus Deus ait, *Descendam & videbo, vtrum clamorem, qui venit ad me, opere compleuerint: id est, an tot tantaque commiserint crimina, quot clamores audiui.*

Contritiones suas, dolores & pœnitentiam, simul & peccatorum grauitatem recensens Dauid, in illorum numero & copia eam potissimum collocabat, & maiore lacrymarum quàm verborum vi dicebat, *Circumdederunt me mala, quorum non est numerus, comprehenderunt me iniquitates meae. & non potui vt videre, multiplicata sunt super capillos capitis mei, & cor meum dereliquit me, & bruto factus sum per similes.* Atque inde exclaimandi serui occasionem sumit, *Complacet tibi Domine, vt eruas me, Domine ad adiuuandum me festina.*

Quarto, quod omnigenis obnoxia fuerit peccatis atque hanc ob rem apud Marcum dicitur a septem occupata fuisse dæmonijs, quæ insigni cum miraculo ab ea Dominus pepulit. Audite quid de ea scribatur, *Surgens Iesus mane prima Sabbati, apparuit primò Maria Magdalena, de qua septem eiicit dæmonia.* In quæ verba hanc adfert paraphrasin magnus Gregorius: *Quia septem diebus omne tempus comprehenditur, rectè septenario numero vitiorum vniuersitas designatur, & sic omnibus vitijs plena fuit & infecta.* Idem ex Euangelio colligitur, in quò generali nomine peccatrix dicitur, & quidem in ciuitate peccatrix.

O igitur admirabilis boni ac benigni Dei misericordia! & iudiciorum diuinorum abyssus! crimina eius per solam Hierosolymam divulgata & nota sunt, sed quæ in illam collata est gratia, & qua eadem pœnitentia eluit, per vniuersum diffusa est orbem & prædicata.

Promisit hoc illi etiamnū viuenti Saluator dicens: *Amen dico vobis, vbi cumque prædicatum fuerit hoc Euangelium in toto mundo, dicetur, quia hæc fecerit in memoriam eius.* & fanè appositè ad illa Apostoli ad Romanos verba: *Vbi abundauit peccatum, superabundauit gratia.* Nam delictum reuera in Maria Magdalena abundauerat, vnde & gratia deinde in ipsa superabundans fuit; scelerū eius fama Hierosolymitanas portas vix egressa est, verum pœnitentis eiusdem torum perambulauit orbem.

In ciuitate peccatrix. Studia forsitan hac illam ratione Euangelista designare voluit, vt simul causam inueneret, ob quam misera hæc peccatrix eò miseriarum prolapsa sit, eò quod nimirum in ciuitate commoraretur, in qua vt plurimum variæ peccandi occasiones occurrunt, & maiores haud dubiè Dei exacerbandi offendendiq; causæ, quàm in agris, aut ture. Hinc quàm potest intentissimè exclamat Ieremias, *Fugite de medio Babylonis, vt saluet vnusquisque animam suam.* & fugæ huius rationem subnectit, *Si quidem murus Babylonis corruit, egredimini de medio eius populus meus, vt saluet vnusquisque animam suam ab ira furoris Domini, & ne forte mollescat cor vestrum, & timeatis auditum, qui auditur in terra.*

Quatuor hiscè è verbis eruimus ingentia quæ vrbibus imminet discrimina, quæ quicumque animæ saluti prospicere cupit, quàm diligentissimè euitet oportet. Primum est ruina & repentina mors: eò quod in vrbibus omnia ruinam & casum minitentur, omnia vacillent, earumque muri semper prolapsi proximi sunt. Secundum, Dei furor, & iustitiæ eius acerbitas, quæ vt plurimum ante in vrbes quàm agros & vicos deonat: testis Sodomæ, Gomorrhæ, aliaque vrbes plurimæ. Tertium, morum corruptio & lasciuia mollietates: in vrbibus namque animi ignauescunt, virtutes emollescunt, & voluptatibus, delicijs, recreationibusque homines corrumpuntur ac pereunt. Quartum, turba, inquietudo, & anxia sollicitudo, quæ in rebu publicis opidisque, ob quotidiana & assidua negotia, lites, turbelas, ambitiones, dissidia, tumultus, ambitum, aliaque incommoda, alibi non occurrentia, & à pagis longè exulantia, nusquam non habetur. quamobrem ver-

Gen. 18.

Singula peccata clamant ad Deum, dū committuntur,

en. 18.

Psal. 39.

Multitudinem delictorum deplorat Psal. mista.

Maria Magdalena omnigenis dedita peccatis.

Matth. 26.

Rom. 9.

In vrbibus maiores peccandi occasiones, quàm in pagis.

Ierem. 51.

Quatuor in vrbibus discrimina.

In diuina vrbes grauius.

Zoc.

bo vt dicam, in agris pax est & quies, & turbabellæque in vrbibus: illic salutis procuranda ratio commodior, hic maiora, frequentiora euidentioraque animarum sunt pericula.

Quies in agris, in vrbibus, in vrbibus.

Non sunt hæc vani commentitijque conceptus, aut leui manu proculsæ inuentiones, Apostolus quippe discriminum quæ subierat vitæ catalogum texens, & pericula omnigena enumerans, ea quæ in vrbibus occurrere solent, inter prima collocat. Ad manum eius habeo ex secunda ad Corinthios verba, *Periculis fluminum, periculis latronum, periculis ex genere, periculis ex gentibus, periculis in ciuitate periculis in mari* Videte vt ciuitates inter loca discrimini obnoxia & ruinis aduersisq; casibus exposita recenseat. Atque ob hæc fortasse causam Magdalenam nostram fuisse in ciuitate peccatricem, in Euangelio refertur, *Ecce mulier, quæ erat in ciuitate peccatrix, &c.*

2. Cor. 11.

Pericula quæ sunt in ciuitate, sunt maxima.

Peccata alia conculsum, alia domus, & vrbium alia.

Hæc à vero quidem minime dissentanea, equidem dictam existimo in ciuitate fuisse peccatricem, ad infamiae notam exprimendam potius, quam huius mulieris probum; sunt quippe alia peccata conclauum, alia domuum, alia vrbis, & quod hæc notiora euidentioraque sunt, eò & enormiora, & magis detestanda. ad eò vt, si peccata, quæ in conclauis & in abdito committuntur, & in oculos vulgi non incurrunt, noxia sint; multò sanè magis ea, quæ domi, quæque famulis, ancillis, pedisequis, culinarijs, alijsque domesticis paulatim innotescere incipiunt: at quæ in ciuitate, quæ & publica sunt, & omnibus perspicua, omnium sunt & grauissima, & maximam perniciem secum trahunt, ideo scilicet, quòd scandalo & offendiculo alijs sint, & insignis prauitatis & communis corruptionis argumenta.

Fugite ergo, Christiani, fugite peccata ciuitatis, fugite & caueate peccata publica. Turpe namque & infame est, si quis publicè diffametur, si vulgi fabula fiat, & in omnium ore linguisque nate. An non venit in mentem villici illius apud D. Lucam, qui apud patrem familias diffamatus, & accusatus cum esset, omnes eum vt bonorum herilium dissipatorem, & dilapidatorem passim habebant: quem ad se euocatum herus, vt rationem villicatio-

nis redderet, acriter corripuit, & sparsam in populum famam, infamiaeque notam il eò otiecit, exprobrans, *Quid hoc audio de re? quæ de te fama spargitur? e quod omnibus ponis offendiculum? quasi diceret: irosusio tua & male administrata villicatio omnibus dicendi ansam præbent; ob iniquè gestam rem meam passim male audis: bonorum meorum quam facis dissipatione passim vulgi fabula factus es.*

Scio hoc reuera non nisi parabolam esse, scio tamen moralem quoq; hinc elici sensum posse, & cum Deus magnus quidam paterfamilias, nosque eius villici simus, nihil esse, quod maiestatem eius magis ad iracundiam prouocet, aut acerbius exacerbet, quam dum vita diffamata est, crimina nostra nemini non pateant, fama & nomen omnium pedibus proculcatur, peccata publica sunt, & scandala data, & de nobis nostrisque actionibus omnes passim in omni contubernio sermonem spargunt. Si verò beatus Psalmista prædicarit eos, quorum tecta erant peccata, & nemini patebant; ipse longè potius eos plane infelices cenfeo; quorum crimina manifesta sunt, publica, notoria, & omnium oculis reuelata. Talia porro erant Mariæ Magdalenæ delicta, cum de ea scribatur, *Erat mulier in ciuitate peccatrix.*

Non sine ratione & causa hæc ab Euangelista addita est circumstantia, vt hoc pacto miscellæ huius lasciuia magis exaggeretur. Si enim rure vitam instituisset, aut in pago aliquo obscuro, vbi rara est conicio, docti viri qui consulantur infrequentes, diuina officia non ea qua par est celebritate peraguntur, & homines pecuino propè ritu vitam instituunt; tolerari aliquo modo queat; verum in vrbis, in qua quotidiana sunt eaque varijs in locis adhortationes, in qua templa plurima eaq; cultissima, in qua tot passim tamq; varia pietatis exercitia, in qua seduli Curiones & Religiosi feruentes magno sunt numero, in qua animabus iuuandis variæ habentur rationes, ita lasciuire, ineptire & obtruscere, nimium quantum detestandum est.

Hoc respexit Isaias, dum Hierosolymorum peccata exaggerans exclamat, *Quomodo facta est meretrix ciuitas fidelis plena iudicij? iustitia habitauit in ea, nunc autem homicida quasi dicere*

Peccata in ciuitate admissa maiorem promerentur correptionem quàm ea quæ rure.

Luc. 16.

dicere vellet, si virginum constuprationes, pollutiones matrimoniorum, iustitiæ corruptelæ ac depravationes, Leuitarum sacrilegia, templorum locorumque sacrorum profanationes, cædes & homicidia, aliæque sexcenta, quæ quotidie Hierosolymis admittuntur, flagitia & dedecora in pago aliquo ignobili & obscuro, in quo Dei honor, lex & timor non tam frequenter aut bene edocentur, committerentur, non adeo enormia illa crimina forent, purgationi esset locus, in ð aliamquam forsitan excusationem mererentur, sed omnia hæc in tam insigni, ampla, sapienti, beneque morata & instituta ciuitate, qualis Hierosolyma est, in qua in Deum fides tam sanctè docetur, iustitia tam bene exercetur, lex tam doctè annuntiat, in qua virtus in throno residet, incrementum, & tanto omnium offendiculo dominari, abominabile est, & puniri dignum.

Peccatorum vrbano-
rum gra-
uitas.
Deut. 22.

Lex in Deuteronomium à Mose relata mirifice huc facit: *Si puellam virginem despondiderit vir, & inuenerit eam aliquis in ciuitate, & concubuerit cum ea, educes utrumque ad portam ciuitatis illius, & lapidibus obruentur puella quia non clamauit, cum esset in ciuitate; vir quia humiliat uxorem proximi sui. Sin autem in agro repererit vir puellam, qua desponsata est, & apprehendens concubuerit cum ea, ipse morietur solus, puella nihil patietur, nec est causa mortis.* Quid sibi vult hoc in puniendo discrimen? idem crimen, diuersa tamen eius castigandi ratio & poenitentia. Duæ puellæ in idem præcipitium ruunt, interim tamen in vnam rigide animaduertitur, altera indemnis abit. Quænam rei huius ratio? vt hinc nimirum discamus, peccata vrbana longè esse grauiora, magis offendere, maiorique digna supplicio, quam quæ in agris admittuntur locisque campestribus. Hinc Magdalene peccata tum Euangelista exaggerat, dum in ciuitate eadem scribit commissa, *Erat in ciuitate peccatrix.*

Vrbano-
rum pecca-
torum gra-
uitas,

Quid? esse peccatricem in ciuitate? quid fieri hocce potest? Deumne in vrbibus ad iracundiam excitari posse, in quibus tot illustria dantur documenta, tot honesta habentur morataque contubernia, tam præclara monita, tot sancta exempla, tot viri doctrina celebres, tot pia loca? vndenam ergo tot in vrbibus peccatores, tot præuaticatores, tot perfidi Iudæ, tot aduersus diuinam maiestatem insurgen-

tes? Deplorabat hoc hisce verbis Sophonias: *De. Sophon. 3. solata sunt ciuitates, id est, vrbes & oppida, quæ virtutis esse debebāt academiæ, honoris theatra, amoris timorisque diuini gymnasia, & honorabilia ad homines in ijs, quæ ad sapientiam spectant, continendos, & ad omnipotentis Dei cultum traducendos, loca, desolata sunt penitus, omnia ibidem in perniciem ruunt, inera ibi dissolutio, abominationum illic receptaculum, lasciuia palæstra, ac publicæ peccatorum ac vitiorum scholæ.* Hactenus hæc in peccatricis nostræ dedecus & ignominiam dicta sunt, iam honorem eius per insignem quamdam poenitentiam & virtutum exercitium restauratum proponam, atque hoc est, quod secunda concionis parte facturus eramus polliciti.

Vt ergo partem hanc aggrediamur, ab ipsis Euangelistæ verbis eam auspicabimur: *Ecce mulier.* Nec immeritò sanè ab hoc aduerbio admirandi exorsus est, vt nimirum mulier hæc tum mulieribus omnibus, tum viris, tum vniuerso etiam mundo velut speculum & imago proponatur: & sanè singulare quoddam virorum, foeminarum, & omnium omnino mortalium fuit exemplum, *Ecce mulier* admirabilis in poenitentia, mulier in amore diuino incomparabilis, mulier, quæ ea amoris in Iesum Christum signa & argumenta dedit, qualia nulla vquam mulier præstitit. *Ecce mulier* generosa, virilis animi & fortis, qualem videre optauit velut raram in terris aciem Paræmiographus, *Mulierem fortem quis inueniet? Ecce mulier* hæc admirabilis, qua fecit confusionem in domo regis Nabuchodonosor, id est, diaboli, quod in Iudithæ viduæ olim elogium scriptum est.

S. Maria
Magdalena
singulare
omnibus
exemplar
fuit.
Prou. 31.
Iudith 14.

Ecce mulier. Vocula hæc emphasin semper & energiam habet, & quocumque legitur loco, magna, admiranda, insolitaque notat. Ita Vagao Holoferni principi à cubiculis generosum & admirabile quoddam à femina commissum dextera facinus pro dignitate enarraturus ait, *Ecce Holofernes iacet in terra, & caput eius non est in illo.* quasi dicat: Rem nouam, inusitatam, & admiratione plenam! femina vniuersis Assyriorum castris insultrauit, ecce Holofernes præfectus capite truncus in terram prouolutus iacet. Ita quoque Euangelista noster *Ecce* habet, id est, videte, considera-

Ecce
semper ad-
miratio-
nem notat.

te, estote intenti, audite loquentem rem nouam, memorabilem, & nunquam hactenus auditā enarrabo. *Ecce mulier;* quæ quia publicè deliquit, publicam etiam agit pœnitentiam, & à suorum delictorum cognitione eam orditur.

Primum enim, quod in peccatrice huius conuersione refert Euangelista, vera est Dei, & sui ipsius cognitio. *Vt cognouit* Deum quem offendeat, animam quam perditum ibat, peccatum quod committebat, supplicium quod promerebatur, periculum in quo versabatur. *Vt cognouit* se Dei bonis abuti, diuinam se maiestatem ad iracundiam prouocare, honorem prodigere, & nomen pessumdare, familiæ se suæ maculam infamiæ affliccare, & prauo omnibus exemplo esse; ilicò ecce peccato ualedicere, vanitates deserere, dissolutiones relinquere, diuinam misericordiam inuocare, præterita delicta lacrymis expiare, & pœnitentiæ fructus edere quam promptissima fuit. Mali ergo cognitio bene operandi illi initium suppeditat. *Vt cognouit.*

Primò ante omnia in rerum creatione lucem condidit Deus, dicens: *Fiat lux*, atq; inde ulterius ad ceterarum creationem rerum processit; ita primò in parui mundi, id est, hominis reformatione, lucem, id est, veram cognitionem idem infert Deus. In huius rei signum Dauid ut peccator quidam, sed ad pœnitendum iam promptus, utpote lacrymis oculos suffusus & gemebundo ore ait, *Amplius laua me Domine ab iniquitate mea, & à delicto meo munda me;* caulam eius mox subnectit dicens, *Quoniam iniquitatem meam ego cognosco.* quau dicat, eò quòd peccatum ipse meum agnosco, hinc eius à te ueniã, Domine, afflagito; teque supplex obsecro, ut secundum magnam misericordiam tuam mei miserere. Quanta enim meã sunt delicta, & quænam tua patientia? quamdiu velatos habeo oculos, quamdiu peccato affixus hæsi, quamdiu cæcutiui in animo, quamdiu miseræ statû agnoscere minime potui; tamdiu peccatis egredi nolui, nec de uitijs ualedicendo, teq; ueniã rogando, & me pœnitentiæ dando uel minimum laboraui: at modo ubi à palpebris caliginem illã amouisti, cognitionemq; iniquitatû meã u mihi dedisti, & agnoscere incipio in quo uersor periculum, & quod adeo, si in delinquendo pergam, disci

Bess. de Sanctis.

men; hinc supplex tibi prouolutus, oculo lacrymante, & corde contrito & humiliato obtestor, ut misericordia tangaris mei, peccata deleas, & quidquid deliqui, pro tua indulgere mihi uelis clementia.

Hoc etiam processit ritu sanctissima hæc nostra peccatrix; etenim mox ut peccatum cognouit, pœnitere cœpit, & ipsum uehementi aquarum dilutiõ eluere. Ut cognouit inquam uitæ probum, peccatorum suorum horrorem, miserum animæ statum, noxarum multitudinẽ, derepente exurgens domoq; egressa uanitatibus ualedicit, vestes distingit, in capillos & oculos grassatur, perque compita uelut lymphata ac furibunda uagarur, medicum quærit, remedia consecretur, & ad pedes redemptoris supplex se, Dauidis exemplo, abijcit, & cum eodem exclamat, *Eripe me de inimicis meis Domine, ad te confugi.* Norat dixisse iam olim Redemptorem, & euocasse ad se omnes, *Venite ad me omnes, qui laboratis & onerati estis, & ego reficiam uos.* Ipsa uerò quia grauis delictorum oneribus grauata erat, hinc ad Christum confugit, ut ab ipso exoneraretur.

Non imitatur porro scelestum illum Aegypti tyrannum Pharaonem, qui ranarum aliorumq; foedorum animalium, quæ & regiam complebant, & in conclaue penetrabant, imò & in thalamum & lectum insiliebant, molestia incurfusq; grauatus, & à Mose monitus, ut diem tempusq; daret, quo ipse pro rege, pro seruis & clientibus eius, & pro populo uniuerso deprecaretur, ut abigerentur ranæ, muscæ & ciniphes; bene monentem à se reiecit, occasionem capillatam antrorsum non arripuit, imò aliud tẽ tempus distulit, & respondit, *cras.* Hinc illæ lacrymæ. Non ita inquam Magdalena; uerum ut cognouit, ut cœlitus inspirata fuit, ad animæ medicum curatoremque omni quo potest studio properat.

Deo Samuelem adolescentem noctu euocante, ilicò quidem ipse strato surgit, uocem audit & uocantem, sed ad Heli dominum suum abit. Ita hodie permulti, durantiæ tetra peccati nocte, & in uitijs alium stertentes, à Deo uocantur; qui statim quidem exsurgunt, sed ad mundum abeunt, non ad uocantem Deum. E contra uerò peccatrix hæc, ut per internas inspirationes, per conscientia remor-

Ecc sum,

sum, per suppliciorum formidinem cognouit, à Deo se vocari, confestim ad Redemptorem festinat.

Vt cognouit. vt cognouit inquam morbi sui discrimen ac grauitatem, statim ad medicum festinat salutem quaesitura: nihil illam remoratur aut impedimento est, quò minus in cepto pergat; non mundi oblocutiones, non amafiorum irrisio, non aequalium multecularum explosio, non Pharisæi contumelia & exprobratio; Simonem Leprosum minimè veretur, famulos domesticos non curat, non conuiuuarum pudore tangitur; sola illi peccata verecundiam incutiunt, solam Dei offensam metuit, & ad vnicam Iesu Christi, quem offendere, praesentiam erubescit. Ita poenitens ille rex ad Dei sui pedes prouolutus ait, *Tibi soli peccavi, & malum coram te feci*, id est, Etti, ô Deus meus, Viam grauitèr offenderim, & subditis meis offendiculo & scandalo fuerim, te tamen solum curo, te solum timeo, tui solius me pudet. Ah! non ita hodie agunt peccatores; Deum non verentur, sed ob homines dumtaxat & oculos hominum erubescunt.

Magdalena ob sola erubescit peccata.

Psal. 50.

Peccatores solum mundi confusionem metuunt, de Deo parum solliciti.

In quo illis Susannæ pudicitia: insidiatoribus persimiles, gaudentibus viso ianuas & aditus omnes viridarij oclusos, quasi à nemine inter peccandum conspiciendis, perspicacissimi Dei oculos, omnia penetrantes, & nihil non in abdito commissum rimantes minimè veritis. Peccatrix Magdalena longè aliter se gerit; nihil enim mundum reuerita, omni mundano intuitu conculcato, solius Dei eam pudet, & ad pedes illius retrorsum versa, seque prosternens, in faciem eius non audet intueri.

Vt cognouit. Homines non metuit, in tenebrosam rem noctem non differt, qua à nemine conspicienda erat, Pharisæi obloquia minimè attendit, amafiorum suorum risum explosionemque nequaquam moratur. Instat nempe delictum, vrget, cogit, & compellit, vt remedium ei quaerat. Quam ergo merito ac iure Ieremiae Deus ait? *Arguet te malitia tua, & auersio tua increpabit te noctu & interdiu*, & nullam tibi requiem concedet. Et sane ita se res habet: peccatum siquidem ipsum aduersus peccatores insurgit, animum illorum exagitat, conscientiam diuexat, eosque violentissimè co-

Peccatum peccatores compellit, vt ipsum deserant. *ierem. 1.*

git, ipsi vt renuntient, ac tyrannidi eius se subducant.

Aegyptij ipsi, qui filios Israel captiuitate *Exod. 12.* & seruitute premebant, quam enixissimè & importunissimè ipsos orabant, domibus vt suis egredierentur, in libertatem se ipsi restituerent, in promissam patribus terram abirent. Dicenti mihi forsitan fidem non haberetis, nisi Exodi verbis quod dico, confirmarem. ait ergo. *Vrgebant Aegyptij populum Israel de terra exire velociter.* Cogita, obsecro, peccatrix anima, peccata tua totidem esse velut Aegyptios, quorum ipsa seruitio imperioque subiecta es, & quae te torquent & excruciant: hæc ipsa clamoribus te suis internis inuitant, quia imò cogunt & vrget, vt illorum manibus te repente eripias, & captiuitatis tyrannicæ illorum terrarum relinquant.

Ipsa inquam peccata postquam eadem ià cõ. Peccata missa sunt, aduersus nos insurgunt, bellum nos oppugnant, animam mentemque lancinant, gnant, nos spiritum metu ac formidine complent, nos vt eadem que noctu diuque assiduis curarum & inquietudinum tormentis exagitant, vt tandem mis, aliquando ijs valedicere, vincula captiuitatis abrupte, & tam barbara immaniq; crudelitate nos etipere cogamur. An non torores ipsi & carnifices, qui in redemptorem tam immaniter omni tormentorum genere sauebant, primi fuere, qui orabant, & instando clamabant, vt descenderet de cruce: *Clamabat Math. 27.* dicentes, *si filius Dei est, descendat de cruce.* Peccata profecto & tortores sunt, & Iudæi, & carnifices animas nostras cruci affigentes, & ad mortem rapientes; quæ postquam lethalem intulere plagam, tum ipsa instant, clamant, & nihil non agunt, vt de cruce hac descendamus, hoc mortis tumulo prodeamus, & ad vitam resuscitemur.

Hoc expertus ipse Dauid in se, gemens ait. *Peccatum meum contra me est semper*, numquam mihi quietem induiget, dicere vult; Peccatum meum tortor est, assidue me exagitant, & instans, ipsum vt eiciam foras, cogit, impellit, instat, vrget, quin imò eusem porrigit, bellum illi vt moueam, quo tandem requiem inueniam, & interea conscientia: pace ipsum nos gaudeam. Quod Dauid de se, hoc quilibet de se cogit, vt peccator dicat oportet ac nemo sanè est, si modo foras eijdo verè quod experitur, confiteri velit, quin ciatur libère.

liberè dicturus sit, vix se scelus conscisse, quin ilicò: b ipso atrocissimè diuexetur, tamq; crudeliter lancinari se ab eo sentiat, vt cogere hominem quodammodo ad se expellendum eliminandumque, & bellum sibi indicendum, quò è conscientia tandem emigret, videatur. Patet hoc euidentissimè in pœnitente hac peccatrice, quæ mox vt peccati sui fœditatem perspexit, nullam mundi confusionem morata, ad filij Dei pedes supplex se abicit, vt ab eo libere

Vt cognouit maiestatem ac dignitatem eius, quem tot criminibus offenderat, ad eius confectum pedes prouoluitur, veniam commissorum poscit, contritionem illi suam & lacrymas offert, eiusque nomine maximas deuorat difficultates, & contemnit omnia. Duo sunt, quæ ex hominum opinione mundanorum insignem amorem testantur. Primum cum amici causa quis omnia aspernatur; alterum cum eiusdem in gratiam magna & ardua aggreditur. Vtrumque in Maria Magdalena locum habuit: nam ob Iesum Christum, quem vnice diligebat & complectebatur, reliquit omnia seipsam relinquendo, vestes inquam reliquit superbas, vnguentum illa pretiosa, fucos illos venereos, gestus illos amabiles, consortia illa iuunda, symphoniam illam gratissimam, cubricula illa aulæis conuestita, amafios illos molliculos adeò & lasciuos, voluptates illas ad eò illices, aliaque innumeras, quas mundus affert & spondet delicias: deinde opera adeò sublimia, ardua & fœdissimaque aggressa est, tam promptam inquam vitæ emendationem, reformationem adeo sanctam, & pœnitentiam adeò rigidam.

Quod in domo quam occupauit incendium fieri videmus, hoc ipsum in Magdalena locum habuit. ardente namque domo, è fenestris vestes elegantes, aurea argenteaq; vasa, aulæa auro intertexta, arcæ gazam & thesauros continentes, aliaque suppellex domestica eicitur. Ita Magdalena nostræ corde diuino illo affluente incendio, de quo in Threnis suis Ieremias, *De caelo misit ignem in ossibus meis, & erudiuit me*; omnis ilicò domus conflagravit, anima eius igne penitus inardescit. Quid ergo mirum, si auratas sericasque vestes, si toralia, si torques, & murenulas aureas, si gemmas & annulos, iaraures, specula,

armillas, tymmata & pallas, muscum, myrrham, nardum, pulueres pigmentarios, fucos, stibium & purpurissimum, & quidquid in conclauicubiculoque suo elegans & pretiosum habebat, ab se reiecerit. Huc nimirum eam impulit notitia, *vt cognouit* scilicet.

Mox ergo *vt cognouit*, quanta Iesu Christi misericordia foret, quam admirabilis quæ in medico hoc eluceret potentia, quam beata spes peccatoribus data, & quam raræ sint à Christo Iesu sanationes & medelæ passim per vniuersam Iudæam datæ; vt pote qui Simonem Leprosam à lepra mundauerat, Chanaanæ filiam à dæmonio liberarat, Samaritanæ tot adulteria remiserat, in Hæmorrhoïssa sanguinis fluxum stiterat; agnouit ilicò, se eadem accedendo medicum similiter à lepra mundandam, à peccati dæmonio liberandam, à tot luxuriæ ac libidinum generibus ablueandam, denique à tetro tot peccatorum ac scelerum fluxu persanandam. Hanc illi spem suggestit delicti ac sui ipsius cognitio.

Vt cognouit, his è verbis quatuor esse colligo perfectam pœnitentiam præcurrere & antecedere solita ac veluti antea mbula. Primum est, diligens vniuersæ vitæ antea ctæ inquisitio, ac sedulum eiusdem examen. Veri namq; pœnitentis partes sunt, sedulo anxieq; inquirere, ecquo Iesu Christi misericordiam inueniat modo, idque ad imitationem sapientis & sollicitæ sponsæ illius in Canticis, quæ sponsum suum querens ait, *Surgam, & circuibō ciuitatem, quaram quem diligit anima mea.* Idem verè pœnitens anima dicat & agat.

Semei perfrictæ frontis vir & contumeliosus vt qui maxime, cum regem Dauidem iniurijs & conuirijs suis offendisset, omni deinde qua potuit ratione illi reconciliari studuit, eius gratiam qua exciderat ambiuit, & pacem cum eo redintegrare, & veterè amicitiam inire conatus est. Ita quoque Maria Magdalena dissolutioni deditissima, quæque toties Regem regum irritarat, eiusque maiestatem ad iram prouocarat, longa quadam ac sedula inquisitione salutis suæ querendæ aptissimas rationes excogitauit, & Christi gratiam quæsiuit, quam tandem feliciter adinuenit, hinc Euangelista ait: *vt cognouit.*

Alterum perfectæ pœnitentiæ præambulum ipsa est præparatio & sufficiens dispositio

Sanationes à Redemptore in alijs factæ spem dant Martiæ Magdalene.

VI. Quatuor veram pœnitentiam præcedere solita.

Cant. 2.

2. Reg. 19.

Præparatio sufficiens veram pœnitentiam præcedat pœnitentiam.

Duo magni amoris argumeta.

Maria Magdalena propter Deum reliquit omnia.

Comparatio.

Thren. 1.

fuit. verus namque poenitens post sedulum & curiosum vitæ præteritæ examen, & diligentem misericordiæ diuinæ indagacionem, generosa quadam resolutione, & inuiolabili in bono perseverandi, & numquam à Dei sui cultu desciscendi proposito, se præparet oportet, pij illius Regis exemplo, qui heroica quadam mentis constantia ait, *Iuravi & statui custodire legem tuam, & numquam à statutis tuis diuinis deflectere.* Idem poenitens nostra staturerat, inuento enim eo quem quærebat, satis sufficienterq; se præparauit ad faciendum quæ de creuerat; dictum siquidem in Euangelio est, attulisse illam alabastrum unguenti nardi piffici pretiosi, & in illius, cuius implorabat misericordiam, caput effudisse.

Psal. 118.
S. Maria
sufficientem
præparacionem ad
poenitentiam
attulit.

Pudor præcedat poenitentiam oportet.

Psal. 6.

Cur peccator Deo se sistens erubescere debeat.

Humilitas perfectam poenitentiam præcedat.

Tertium, quod fidelem & sinceram poenitentiam præcedat oportet, pudor est, & verecundia. homo namque verè poenitens, Deo se omnia scienti & cognoscenti sistens pudore emoriatur oportet, & coram eius, quem tot maleficijs offendit, facie erubescat. Quamobrem David rex, peccatores ad poenitentiam, conuersionem, vitæq; emendationem adhortans, auctor est, vt à pudore & confusione eam incipiant: *Conuertantur, inquit, & erubescant valde velociter,* ob diuinam maiestatem ad iracundiam prouocatam. Pudor verò aut erubescencia nihil est aliud, quam passio, quam rei alicuius inhonestæ & infamis perfert appetitus, præsertim coram hominibus honestis. Cum ergo peccati foeditas & infectio maximè sit abominanda & turpissima, & facies Dei viuientis summè honesta; hinc ei se peccator & reus per poenitentiam sistens, insignem verecundiam ac pudorem præferat, omnigenaque ratione erubescat oportet. Non defuit & hæc Magdalene dispositio: Christo namque hodie se sistens ita erubuit, & confusione oppleta fuit, vt retro secus pedes eius stet, eumq; in facie videre non audeat.

Quartum ad poenitentiam necessarium & maximi referens, & quod omnium caput est, veramque omnem poenitentiam semper debet præcurrere, profunda est humilitas: verus enim poenitens & de commissis dolens, humiliter se deiciat necesse est, suamq; salutem & conuersionem à virtute peccato, à quo auersionem & ruinam suam est auspicatus, opposita inchoet: contraria enim, iuxta illud medi-

corum axioma, contrarijs curantur. Exploratissimum porrò est à superbia omne peccatum nasci, & initium ducere: nemo siquidem mortale scelus consciscit, nisi ex inobedientia, rebellionem, & refractaria aduersus diuinam mandata contumacia. Vnde sacra Scriptura: *Anima qua peccauerit per superbiam, peribit de populo suo, quoniam aduersus Deum rebellis fuit.* Quicumque ergo sacre poenitentiae stadium ingredi vult peccator, à contraria & aduersaria superbiæ virtute, humilitate inquam, cursum suum opus est incipiat, & mente humili cum Maria Magdalena ad filij Dei pedes se abijciat, ad quos ita se dimisit, vt retro eam stetit Scriptura commemoret.

Perfecta porò hæc poenitens adeò verecunda & humilis erat, vt Deo se sistere minime auderet, neue oculis eius se sistere, sed retro staret, eiusque pedibus aduoluta hæreret, passis per vultum capillis, oculis stillicidij in morem stillatibus, facie penitus immutata, & vestibus humi serpentibus, de decoro nitoreque mundano parum sollicita. Ita Esther regina Deum precatura regium schema exiit, & quidquid ad reginæ ornatum spectabat, ac vestimentis luctu lacrymisque proprijis se cooperuit, fuci & stibij loco cineribus caput consperxit, & animam simul & corpus ieiunio abstinentiaque maceravit humiliata.

Eandem respiravit humilitatem generosa ac pia Judith, quotiescumque cum Deo agere statuebat, ac præsertim Holofernem confecturatum nempe cilicium induit, cineribus se cooperuit, & humi postrata caelum versus vocem intendebat, diuinamque opem exposcebat. Ita scilicet Deus inuocandus, ita illius misericordia exposcenda, ita poenitentia peragenda, ita eam peregit Magdalena, quæ omnibus poenitentibus præluere & exemplo esse debet.

Deus Sabaoth & zelator, in populum Israel concitatus, quod stolidam quadam impietate vitulum aureum adorasset, Mosis imperat, vt suo illi indicat nomine, *Populus duræ cervicis es, semel ascendam in medio tui, & delebo te, iam depone ornatum tuum, vt sciam quid faciam tibi.* Parentes ergo iussis, illic deposuerunt vestimenta, & tetendit Moses tabernaculum, & vocauit illud tabernaculum foederis: perpendite historiam hanc, Audite, es, ac videte, quomodo

Num. 11.

Maria
Magdalena
insignem
humilitate
ostendit.

Esth. 14.

Judith.

Exod. 31.

modo succenseat, & ad iram concitetur Deus, quod cum peccatis filij Israel inquinati essent, ornati tamen incederent, & festiuas & gloriae vestes induissent; quibus depositis iram quoque Deus deposuerit, & populo sit reconciliatus. Quo docentur peccatores, si modo veniam à Deo commissorum obtinere velint, & eidem reconciliari, diuinæ quæ illius iracundiae furorem mitigare, vestes esse sibi pretiosas deponendas, & omne schema splendidum exuendum, ad crucis pedes corpus abijciendū, cilicio tergum premendum, cineribus caput detarpanum, oculis lacrymas elicendas, cōtentionem corde concipiendam, animo denique humilitatem exprimentam, ad exemplū scilicet: praeuentis Magdalena, quæ hoc in schemate Christo se praesentat, sed ea mentis humilitate ac verecundia, vix vt quasi comparere audeat, hinc stat retro lecus pedes Domini.

Stare eo scilicet voluit, quo eam peccata stiterant loco: vt enim quibus mundum cor est, Deo ob oculos semper versantur, iuxta illam Redemptoris doctrinam, *Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt*: ita vice versa impudicos & peccatores post tergum reijcit, hinc Moysi, commissio crimine, dictum ab Angelo fuit, *Posteriora mea videbis*. Hinc & poenitens Magdalena, quæ corde adeo erat inquinato, totque delictorum rea, Dominum in facie non est ausa intueri, sed à tergo ac post eum delitescit stans retro.

Hunc potissimum eligit locum, & hoc se locat situ, quod in Psalmographo legisset, *Supra dorsum meum fabricauerunt peccatores*, id est, supra patientiae & misericordiae meae dorsum, non secus ac fabri ferrarij super incudem, iniquitates suas cuderunt, & exonerarunt. Ob hanc fortasse causam Maria Magdalena, quæ tot tamque atrociam in sanctæ huius patientiae incude flagitia procuderat, eodem quoque loco iniquitatum suarum fascem exoneratum venit, vt in immensâ illius misericordiae dorsum & sacros Redemptoris humeros illum conijciat. Vt enim Isaias ait, *Ve è languores nostros ipse (Dei scilicet filius) tulit, & infirmitates nostras ipse portauit*. Ipse namque in dorsum omnia mundi delicta sustulit, & humeros tulit, vt secum illa cruci affigeret, & poenas pro iisdem lueret. O immensam Sal-

uaroris bonitatem! ipse vt peccatores ab onere eximeret, seipsum grauare voluit, cum que ad montem vsque Caluariae id ferre decreuisset, tam ingens ac graue id expertus est, vt sub fauce exspiravit.

Stans retro. A tergo consistit: quod sciret neminem in cōspectu Dei iustificandum, iuxta illam regis magni professionem, *Non iustificabitur in conspectu tuo, & coram diuinitatis tuae oculis, & in iustitiæ tuae tremendæ tribunali omnis viuens*. & alibi: *Vultus Domini super facientes mala, vt perdat de terra memoriam eorum*. ac deinde metu exalbescens & tremens, exclamat, *Auerte faciem tuam à peccatis* quasi diceret: Ne obijcias obsecro, Domine, noxas meas oculis tuis, te namque nimio opere ad iracundiam concitarent, exitijque mihi & excidij periculum crearent; sed post tergum eas reijce, ne illas videas & agnoscas. Idem poenitens hæc & ait & agit; Iudicis namque huius furorem formidans, ac sententiæ eius rigorem, & oculorum minas, à facie illius se subducit, & *stat retro*.

Retro stat, & post tergum Redemptoris latitat, vt illum inter Patrem æternum ac se mediatorem obijceret, quo benigniorem, mitioremque illum Iudicem experiat. Hinc non immerito regius Vates ait, *Protektor noster, respice Deus, respice in faciem Christi tui*. dicere vult: *Non in me tuos conijcere oculos Domine, sed primum filij tui vnigeniti vultum intueri: si enim iniquitates hominum obseruaeris, & respexeris propius, quis tam feriam rigidamque inquisitionem sustineat, tam seuerio examini se sistat?*

Maria ergo hac cum prudentia, & quas recensuimus circumstantijs, incredibili accedente verecundia, confusione & humilitate, domum Pharisæi subiens, in qua Redemptor conuiuabatur, ad sacros eius pedes supplex proci-dit, veniam scelerum efflagitatura, eumque ad clementiam indulgentiamque inuitatura. Consideratione dignum est, illam, priusquam Pharisæi tectum ingrederetur, diuinæque maie-stati propior fieret, manibus vacuis minime apparuisse, sed vas secum alabastrinum vnguenti spicati pretiosi & fragrantissimi plenum attulisse. Norat nempe peccata sua coram Deo scetere, & tetram exhalare nephitim, quæ imo mera esse contagia, & pestes terri-

Christum mori cogit.

Psal. 142.

Psal. 33.

Psal. 50.

Magdalena Christum in mediatorem eligit.

Psal. 83.

Magdalena aromata pretiosa affert, vt iisdem tetram scelerum suorum maleolentiam tollat.

Vestium insolentia Deum iritat, & modestia placat.

Deus peccatores à se habet.

Matth. 5.

Ezod. 33.

Psal. 142.

Isai. 53.

Peccatorum nostrorum onus

mas. Hinc bonos ante offert odores & pretiosa unguenta, quorum redolentia & fragrantia Redemptoris naribus esset iucundissima, ut hoc pacto omnem præteritarum nozarum maleolentiam ac foetorem penitus tollerent.

Exod. 30.

In huius rei figuram est, quod altare Thymiamatis sibi in Exodo construi iusserit Deus, ut in eo thus alijque suffitus odoriferi adolerentur. Ibidem quoque mandavit, ut summus Sacerdos Aaron semel quotannis super altaris huius cornua in sanguine, quod oblatum est pro peccati expiatione, deprecaretur. Legis verba sunt hæc, *Et deprecabitur Aaron super cornua eius semel per annum in sanguine, quod oblatum est pro peccato.* Recte quidem ante deprecationem ac propitiationem pro peccatis scilicet suffitus præcedebant, ut bono quodammodo odore viam præpararent, & impedirent, ne terribilem maleolentibusque diuina maiestas offenderetur. Ad ritus huius imitationem peccatrix hæc femina pretiosis & odoriferis unguentis stipata, Dei filium accedit, ne forte peccatorum suorum putilentia & foetore eius amplitudo ac dignitas irritaretur.

Magdalena sua Christo offert unguenta, eius ut iustitiam placet.

En. & alium conceptum. Hæc enormium ac plurimorum reatigitorum foemina, grauius se Deum ad iracundiam prouocasse, eiusque iustitiam concitasse agnoscit, hinc forsitan eandem placaturam, & pacem cum ipso iniuncta, aromaticis refertam odoribus pyxidem offert, ipsi eisdem ut offerat, simulque hac ratione testetur, quanto opere cum exacerbatum doleat, & quo in posterum in illius cultum obsequiumque futura sit animo, et quod etiam eius diligendi conceperit desiderium. Ita & Jacob Patriarcha, è Mesopotamia redux, comperto Esau fratrem, quem iam dudum aduersarium expertus erat, & inimicitias secum mortales gerere nouerat, in viam se dedisse, & in fraternam perniciem ruinamque conspirasse, quidquid è domo Labani electum ac pretiosum efferebat, selegit, ut in Esau eiusque comites dispertiretur, & illius hoc pacto animi & furorem leniret, secum ipse dicens, *Placabo eum muneribus.* Eodem quoque modo Magdalena nostra, cogitans Dominum se aduersarium habere, & iam dudum iustitiam eius in delicta sua vindictam iurasse atque intentare,

Gen. 32.

naribus gratissima & pretiosissima omnium, que domi habebat unguenta selegit, eadem Domino oblaturam, eum ut ipsidem placaret, misericordiamque ipsius in se & caput suum muneribus similibusque rerum oblatione prouocaret.

Addam & alios. Veteri lege cautum erat, ne quis è præsumptione temeritate que coram diuina maiestate vacuus, nihilque deferens appareret. Lex est: *Non apparebis in conspectu meo vacuus.* Quocirca mulier hæc legis huius non ignara, & in eadem nutrita, eum, quem iam Deus verum esse Deum agnoscit, vacuis adire maquamque nibus perhorrescit; hinc munera defert, & tuum in odoramenta in eum effundit electissima è myrrotheo suo deprecata. O egregia & illustri mutatio! præclara metamorphosis! ab vacuum, synthia mutari in suauitatem, spinas in rosea, factores in suffitus, mephitim in zibethum, venena in odoramenta pretiosa, & Magdalenam adeo ante sordidam, & foetidam ac putrescentem, modo tam iucundum spirare odorem, & odoris unguenta afferre gratissimi.

Sed alia longe mutatio, eam quæ erecto incedere solebat vertice, ceruice præ impudentia, & inuercundia elata gestu insolenti, oculos ludibundos voluere, & intuitu vndeque impudico neminem non ferire assuetam, modo vultu stare mortificato ac demisso, fronte pudibunda, gestu modesto, decoro, & virgineo, oculis lacrymarum rore turgidis, quo lacros Redemptoris mundi pedes abluir. Vnde Evangelista, *Lacrymis cepit rigare pedes eius.* Sanctæ hæc lacrymæ egregiorum mihi erunt conceptuum seminarium.

Cervus inter quadrupedia non postremum venenato faucibus iaculo, dolore percitus, illic fontem quaerit, eo inuento eius in aquas se deijcit, ibique stomachum purgans derepenitè expirat. Hoc faucibus erat modo David Rex, dum ad propositum nostrum exclamat, *Quæ admodum desiderat cervus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te Deus.* Hoc item modo vulnerata erat sancta hæc peccatrix, quæ innumeris confossa ad mortem usque telis, magna animi contentione & instantia Iesum Christum, fontem illum aquarum viventium inuestigat; quo inuento ad eius se pedes prosternit, & honesto quodam vomitu è con-

Cervus faucibus fontes perit.

Psalm. 41.

de conscientia sua omnes scelerum spurcicias
eiciens, eodem loco pompis, voluptatibus,
honoribus, vanitatibus, & quidquid mundi e-
rat, moritur. Testantur hoc p̄a & vberimæ
eius lacrymæ; nam lacrymis cepit rigare pedes
eius.

Quemadmodum è salsa maris vnda vapo-
res ascendere constat, qui deinde in nubes con-
crescunt, suo tempore in aquas dulces terræ-
que perules resoluendas iuxta illud Psal. 134.
Educens nubes ab extremo terra Ita & hodie
nemo non ex amaro, tristi, ac dolenti Magda-
lenæ ob admiffa in Deum flagitia corde suspi-
riorum & gemituum vapores videt erum-
pere, qui deinde in nubes singulis turgidas
coeunt, sed postea in dulcem lacrymarum im-
brem sterili eius animæ imprimis necessariū
ac per omnem modum vitæ, resoluuntur ac
liquefunt. Ita Dauidi Regi factum est dicen-
ti, *Lauabo per singulas noctes lectum meum, lacry-
mis meis stratum meum rigabo.* Aliter hæc
Hieronymus ex Hebræo interpretatur, *Nata-
re, inquit, faciam lectum præ abundantia,* vide-
licet lacrymarum, *ita ut lauari possit in lacry-
mis.* Magdalena vero non lectum dumtaxat
lacrymis suis irrigat, sed & Redemptoris pe-
des tristi hoc lacrymarum officio ministerio-
que humectat & irrigat, nam lacrymis cepit
rigare pedes eius.

Angelis cælo delapsis, vt iustum Loth cõ-
flagratione Sodomitica educerent, dicitur
Loth ipse pedes abluisse. Cum ergo magni il-
le consilij Angelus Iesus Christus, filius Dei
vivi, qui propter nos homines & propter no-
stram salutem descendit de cælis, in mundum
venisset, vt peccatricem hanc incendio, Sodo-
mitico longe deteriori eriperet (nam Sodomitico
ignis non nisi corpora, hic vero & animas
adurit, & in cineres redigit) rationi maxime
consentaneum erat, vt gratissima lacrymarum
suarum lympha sacrosillius pedes ablueret.

Prædixit olim Dei voce Isaias: *Ponam de-
sertum in stagna aquarum, & terram inuitam
in riuos aquarum.* in Magdalena nostra pro-
phetia hæc ad vniuersum impleta est: nã videas
eam, quæ deserti instar sterilis erat, sacris gra-
tiarum benedictionumque aquis destituta,
terraque arida, & à nulla virtute inhabitante
fecundata, hodie in stagnum & patentem la-
crymarum fluvium conuersam.

Dixit quoque regius alibi Vates: *Qui con-
uerit petram in stagna aquarum, & rupem in
fontes aquarum.* Ad litteram intelligendum
hoc cenfeo de miraculo olim facto in deserto
Sin, quando scilicet Moses virga rupem per-
cutiens, copiosissimas inde aquas eduxit. In
mystico tamen sensu referri id ad Mariam
Magdalenam queat, in qua vere illud adim-
pletum: quæ enim vera petra scandali erat, &
verus quædam duritiei rupes, hodie non sine
prodigio in stagna, & in fontes lacrymarum
conuersa est, cum nimirum lacrymis cepit ri-
gare pedes eius.

Vt taceam Prophetarum oracula, adim-
pletum in illa quoque salutare Ieremiæ consi-
lium dicentis, *Deduc quasi torrentem lacrymas
per diem & noctem, non des tibi requiem, neque
taceat pupilla oculi tui.* Vltima porro notaanda
sunt verba, *Ne taceat pupilla,* &c. quibus signi-
ficatur lacrymas ac fletum discrete coram Deo
perorare, & esse quam eloquentissimas. Hoc
porro ritu hodie Magdalena loquitur, &
Propheta consilium exactissime compler: ex
oculis quippe suis torrentes elicit & oceanos,
nocti & interdii sibi requiem non indulget,
illiusque pupillæ à fletu non cessant; lacrymis
denique suis indefinenter loquitur, & cla-
mat.

Memineritis hic oportet tria esse in homi-
ne, quæ sine lingua, ac verborum sono loquã-
tur, ita tamen inelament, vt vel in cælo illo-
rum clamor exaudiat. Primum sanguis & verbis.
est: ac propterea impio & parricidæ Caino,
post fratrem Abel scelestæ peremptum manu,
Deus ait, *Ecco vox sanguinis fratris tui
clamat ad me,* & iustitiam exposcit. Se-
cundum, cor est: atque ita Anna Samuelis
mater, tametsi ne vel verbum ore proferat,
clamare dicitur; & ipse Dauid, ore in ver-
ba non laxato, è cordis penetralibus plena
inelamat voce, *De profundis clamaui ad te Do-
mine, Domine exaudi vocem & clamorem
meum.* Tertium lacrymæ sunt: ignouit & hoc
inter veteres Poetas non infimæ notæ Ovi-
dium.

*Interdum lacrymæ pondera vocis ha-
bent.* Ouid. lib. 3. de Ponto.
& Prophetarum etiam nō nemo, cum ad Deū
vociferans ait, *Auribus percipe lacrymas meas.* Psal. 123.
l. 3.

Psal. 134.

Compara-
tio philo-
sophica.

Dauid no-
ctu & in-
terdii de-
licia plan-
gebat.

Gen. 9.

Allegoria.

Isai. 43.

Magdalenæ
erat petra
scandali, &
peruicaciæ
rupes.
Thren. 1.

Triolo-
ne, quæ sine lingua, ac verborum sono loquã-
tur, ita tamen inelament, vt vel in cælo illo-
rum clamor exaudiat. Primum sanguis & verbis.
est: ac propterea impio & parricidæ Caino,
post fratrem Abel scelestæ peremptum manu,
Deus ait, *Ecco vox sanguinis fratris tui
clamat ad me,* & iustitiam exposcit. Se-
cundum, cor est: atque ita Anna Samuelis
mater, tametsi ne vel verbum ore proferat,
clamare dicitur; & ipse Dauid, ore in ver-
ba non laxato, è cordis penetralibus plena
inelamat voce, *De profundis clamaui ad te Do-
mine, Domine exaudi vocem & clamorem
meum.* Tertium lacrymæ sunt: ignouit & hoc
inter veteres Poetas non infimæ notæ Ovi-
dium.

Ijs porro hodie loquitur Magdalena, filij Dei pedes lacrymis humectans.

Vna è primarijs maximisque harum lacrymarum causis ipsa scelerum fuit recordatio & consideratio, in quatuor potissimum sita rebus. Considerabat namque primo, qualia, & quanta, quamque enormia essent, quæ conseruauerat delicta; deinde quæ negligentia sua omiserat bona, ad quæ tamen ex officio obligabatur; tum quæ iniquitate sua incurrerat mala & miseria, lubricitates quoque, immunditias, & fordes, in quæ prouoluta erat, scelera & abominationes, quibus indulgebat, demones quibus obsecuta erat. hæc omnia animum eius lancinabant, torrentesque lacrymarum oculis eliciebant, & cum Psalmographo dicere cogebant, *Exitus*, inquit, & cum illo Magdalena, *aquarum deduxerunt oculi mei, quia non custodierunt legem tuam*: id est, ita me macerata offensa tui, vt oculi illi mei quotidie luant, & nunquam non lacrymis nent, quod legem tuam violarint, & sancta mandata tua neglexerint. Quid ergo mirum peccatricem hanc in lacrymas resoluat, quid mirum ita illam vt parturientem torqueri, cum tot diabolicos foetus pariendi in discrimine ageret, quot aduersus Deum commiserat mala. Atque huc forsitan Redemptor alludit apud Ioannem loquens, *Mulier cum parit, tristitiam habet*.

Joan. 16,

Iacturæ
quas pec-
catum
parit.

Secundo, reuocabat in mentem inestimabiles quas fecerat iacturas, & quanta, quamque eximia essent, quibus peccando exciderat, bona, regnum scilicet cœlorum, Dei visio, Angelorum societas, Sacramentorum Ecclesiasticorum participatio, communitio Sãctorum, bonorum quæ ante fecerat operum meritum, tot laborum molestiarumque in virtutibus assequendis, antequam Veneris castra sequeretur, merces & remuneratio. Si diuites & Sapientes mundi huius interdum summopere affliguntur, & nimium quantum sæpe dolent, cū vel minimam bonorum temporalium iacturam fecerunt, vel commodorum quæstusque soliti incensus est cursus; quanto pere ergo miseram hanc peccatricem indoluisse, & amariori fletu immaduisse sit verisimile, tantarum tamque eximiarum se rerum iacturam fecisse videntem: hoc scilicet cor eius dolore dissecat, hoc oculis lacrymas elicit.

Tertio, mente voluebat, ecquos offendisset,

Deum imprimis rerum auctorem & creatorem, infinitam illam maiestatem esse quodcauit in dam infinitum & à nullo dependens, & cui cetera Deum, Antera esse subalterna sunt, Dominum denique Angelos, & sanctos omnes. Adeo vt si prodigius ille præteritis insolentis & vitijs adolescentiæ ad mentem reuocatis, in cœlum & partem peccasse lacrymis potius quam verbis se dixerit; femina illa vere omnibus in rebus prodigiosa maiorem dubio procul flendi vberiore; que lacrymas profundendi occasionem habeat, sceleribus animo representatis, quibus in Deum simul & Angelos, cœlum iuxta ac terram peccarat.

Quarto denique perpendebat, quas sibi peccata calamitates ac miseria creassent, regni cœlestis exheredationem, omnium gratiarum priuationem, bonorum spiritualium sublationem, probrosam honoris occasionem, æternam damnationem, omnipotentis magnique Dei indignationem, supplicia denique æterna & nunquam finienda. Si Esau summopere obmissa primogenitorum iura cruciabat, vt in lacrymas & suspiria prorumperet; credamus & censeamus oportet, miseram hanc penitentem longe magis indoluisse, & vberiores multo lacrymas tanta rerum quam fecerat iactura ad animum reuocata profudisse. Adeo vt quadruplex hæc consideratio simul sumpta extremos illi dolores & animi amaritudines attulerit, & infinitas amarissimasque oculis lacrymas eduxerit.

Egregiam quadruplicis huius considerationis in veteribus Regum historijs comperio figuram: in quibus lego quatuor aquas vnas in altare Eliam effudisse, & è ligno ilico magnam erupisse flammam. Aqua quatuor illis vniis effusa, vera est lacrymarum Magdalene oculis ob quadrifariam illam considerationem erumpentium imago: vnde tantum amoris protupit incendium, omnia vt delicta eius ab eodem consumpta sint, & penitentia eius sacrificium redditum acceptabile. Vel potius quaternaria hæc aqua effusio quatuor alias denotabat causas, quæ innumeras hæc in peccatrice lacrymas causabantur, nimirum diuinorum iudiciorum metum, offensarum admissarum pudorem, bonorum neglectorum dolorem, ac diuinorum beneficiorum memo-

Luce 15,

Quæ Magdalene mala peccati attulerit.

Gen 17,

3. Reg. 18,

Figura.

memotiam. Hæc forsitan tantam cordi amari-
tudinem peperere, & tantum lacrymarum
fontem eduxere, ut pedes Redemptoris iisdem
irrigare potuerit.

Sacerdos quidam Ebraeus, nomine Mi-
chas, latrunculos, à quibus & domus eius com-
pilata erat, & idola in primis sublata, in-
sequens, acra replebat gemitibus ac foemina-
neo ululatu. & lacrymis numinum suo-
rum iacturam deplorabat: his clamoribus
excitati latrunculi, lamentorumque causam
sciscitantes, audiunt ab irato & indignabun-
do, *Deos meos, quos ego feci tibi, tulisti, &
quaritis, Quid ploras? quasi diceret: Grauis-
simam & maximam feci iacturam, & mi-
rum videtur vobis, me plorare, gemere & in-
dolere.*

Hic mentem cogitationemque suffollite
Christiani: si sacrificulus ille idolum inane,
mutum, & quod suis sibi manibus concinna-
rat, sublatum tantis profecutus est lacrymis,
quod numine iam careret; quanto potius &
magis peccatrix hæc plangat & ingemiscat,
Deo suo vero ac vere cœli terræque condito-
re amisso? Nec ipsa solū, sed & quilibet Chri-
stianus, eandem passus iacturam: an non æ-
ternis res illa lacrymis digna? Ita sentiebat
scilicet David; unde & ipse libere confitetur,
se quoties amissi sui Dei recordatur, in lacry-
mas prorumpere solitum, nec eas inhibere po-
tuisse. *Fuerunt mihi, inquit, lachryma mea pa-
nes die ac nocte, dum dicitur mihi quotidie, ubi
est Deus tuus?* Mirumne ergo aut peregrinum,
Magdalenam pœnitentem, post Dei sui, a-
nimæ, regni cœlorum, rerumque aliarum iac-
turam, in lachrymas ita resolui? mirabi-
litate dicere Euangelistam? *Cœpit rigare lacrymis
pedes eius, &c.*

Quid eiusque comites videntes urbem Si-
celeg incendio consumi, & mulieres simul &
paruos in seruitutem captiuitatemque abri-
pi, *Planxerunt, donec in eis deficerent lacrymae,*
quæ verba ex Hebræo etiam hoc transferri
modo possunt, *Planxerunt, donec non esset in
eis robur ad flendum.* Septuaginta porro ita le-
gunt: *Sic fluerunt, donec non erat robur in eis,
ut flerent amplius.* Quid ergo hæc pœnitens
faciat, viso, ciuitatem Dei, id est, animam suã,
à peccatorum flammis penitus infestam, &
gratiam eiusque comites, virtutes inquam si-

Beati de Sanctis.

mul omnes inde sublatas: quo se gerat mo-
do am triste & amarum intuitu spectaculum: flet
iuniorum, donec in illa deficiant lacrymæ, do-
tec flendi amplius non suppetat robur aut po-
estas.

Mirifice beati Petri Principis Apostolorū
lacrymas extollit sacra Scriptura, eumque a-
marissime fleuisse testatur, sed foras iam e-
gressam, ac nemine conscio, *Egressus foras fle-
uit amare.* Hæc vero coram alijs in domo Pha-
risæi, medias inter epulas, à conuiujs spectata,
in lacrymas prorumpere non erubescit, quin
imo iisdem gloriatur, ut pote probe conscia ni-
hil ijs fle apud Deum gratius, nihil fletu Deo placet.
peccatori conducibilis, aut confortaneam
magis.

Præcepit in libro Numerorum Deus, in so-
lennioribus anni festiuitatibus hircum sibi
pro peccato offerri. Ad quid vero in festis ce-
lebrioribus pro peccato victimam exigit? In-
gens hic iacet mysterium, & insignem con-
templationem hocce sacrificium inuoluit. Ut
videlicet hinc discas homo, nullam esse festi-
uitatem, solennitatem nullam, nullam deni-
que letitiam, in qua delictorum recordatio
Deo non sit quàm gratissima. Nolito putare,
Deo quid displicens te facturum, si media in-
ter conuiuia, inque iucundissimis contuber-
nijs & symposijs ob peccata interdum in-
gemiscas, & in solennitatibus festiuius &
diebus amœnissimis pœnitendo te exer-
ceas. Respice porro, quid pia agat Magda-
lena in triclinio pharisaico, in medio con-
uiuiarum, medios inter plausus & sympho-
niacos: simul etiam tecum considera,
quanti eius lachrymæ pretij fuerint, quan-
ti habitæ, & noris omni eas tem-
pore esse vtilis & permagni referre.

Num. 26.

Lacryme

Exclamem ergo merito, ô beatas lacrymas! signa gau-
dij.

ô lacrymas plane diuinæ & cœlestes! vos ete-
nim pœnitentiæ estis symbola, vos doloris ar-
gumenta, vos item gaudij noiæ, & amoris in-
dicia, pœnitentiæ & doloris signa vos esse no-
tissimum est, & nimis quam manifestum; sed
etiam gaudij testes esse exemplis iam aliquot
declarabo. E'au fratri Iacobo factus obuiam
*amplexatus est eum, stringensque collum eius, &
osculans fleuit.* Ioseph item Patriarcha, ut in
eodem scriptum est libro, fratres suos agnos-
ceas,

fff

ceas,

cens, secessit paululum à turba, & lacrymis habenas laxauit: quibus scilicet suum ob illorum in terra aliena conspectum gaudium testabatur. Eius item pater Jacob, filium Ioseph adhuc viuere, & ad honores sublimatum cernens, *irruit super collum eius, & inter amplexus fleuit*, lacritiam animi lachrymando testaturus. Euidētissimum omnium exemplum dabit Tobia historia: in qua piū senecionem cum vxore, ad filij, quem absentem magna animi a maritudine vt mortuum luxerant, reditum, illius in amplexus insigni cum affectu ruerē videbimus, & ambos prae læticia vbertim flere, *Et suscipiens osculatus est eum cum vxore sua, & ceperunt ambo flere prae gaudio.*

Tob. 11.

Lacrymæ
signa bene-
uolentiæ.
Cic. de ami-
citiis.

Ioh. 11.

Luc. 7.

Fons admi-
rabilis la-
crymis
collatus.

Deut. 21.

Amoris eas symbola esse, facile quoque fuerit ostendere. Dixit iam olim Romanus Orationator, *fideles eas testes esse amicitia*. Quin & Iudæi, visis Redemptoris in Lazari resuscitatione lacrymis, euidenter inde amoris & affectus eius in defunctum argumentum elicuere, & secundum naturalem consequentiam dixere, *Ecce quomodo diligebat eum*. Lacrymæ scilicet visæ eos ad hoc de mutuo inter illos amore testimonium ferendum peliebant. Idipsum de Magdalena lacrymis testimonium elicit Redemptor, eque fletus magnitudine de magnitudine amoris & affectus iudicauit dicens, *Remittuntur ei peccata multa, quia dilexit multum*. Et sane lacrymæ amoris fomenta sunt, & viua affectuum pene inter mortuorum flabra. Iisdem namque sanctum erga Deum amorem Magdalena, & charitatem penitus extinctam reaccendit.

In Epitro fontem esse, tradunt rerum naturalium Scriptores, in quem coniectæ ardentes faces, pro naturali omnibus aquis qualitate, extinguantur, extinctæ vero de non ardentes accendantur, quod nitum plane & admirabile est. Similes hinc aquis sunt lacrymæ, quod suo nobis exemplo peccatis hæc ad oculos ostendunt: in has enim coniecta, in flammata concupiscentiarum eius fax, quæ flammæ circumquaque ciaculabatur, penitus extincta est, & diuini amoris tecta, quæ antea nullas ignis scintillas cuiuslibet, perfecte accensa est. Nolite ergo mirari, si tam amate ad Iesu Christi pedes lacrymetur.

Puella à Iudæis in bello capta, externis orta parentibus, alicui de filiis Israel, cui ardebat

nuptura, priusquam eius coniugio iungere-
tur, mense integro parentes captiuitate amif-
sos deplorabat. Magdalena non quidem ali-
nigena, neu de gentibus orta, sed peccatis alio-
quin inquinata, non vno duntaxat mense, sed
trigētis ipsis annis Patrem suum cœlestem, &
sanctam Ecclesiam matrem suam, quas pecca-
ti captiuitate & dissolutione sua amiserat, elu-
get.

Iepthes filia, vt in libros Iudicum relatum
est, morti se adiudicatam audiens, bimestre à
parente spatium poscit, quo per montana cum
sodalibus & coeuis virginitatem plangat. Ita
Magdalena ad damnationis sempiternæ mor-
tem addicta, non bimestri, non biennij, sed
trigēta annorum spatio discurrit per mon-
tium prærupta & inuia, inque desertis com-
moratur locis, vt virginitatis suæ iacturam,
honoris ruinam, & vitæ scandalum peniten-
tis ac dissolutæ puellæ in morem deplorat ac
plangat.

Malefici ciuili magistratus sententia ad
mortem damnati, gemunt, flent, & planguat,
veniam commissorum rogantes, & vitæ emē-
dationem spondentes. In diuina iustitiæ sena-
tu eternam iam morti adiudicata Magdalena
erat, iuxta illam supremi legem Legislatoris,
Anima qua peccauerit, ipsa morietur, & multo
euidētius in lege de adulterio lata, *Hæc
mulier deprehensa est in adulterio, secun-
dam legem debet mori*. Magdalena igitur tot adu-
lteriorum erat rea, ac proinde morti adiudican-
da; se videre, vt ploret, vt gemat, vt se excru-
ciet, vt veniam poseat, vt vitam emendationis
spondeat: videre, vt ad Iesu Christi pedes la-
crymis naret, Deoque suo gemitus, suspiria,
contritiones, planctus, ac lamenta offerat.

David cum vicinos quosdam populos ido-
lis addictos prostigasset ac fudisset, & super-
stitiosos idola in castris relinquentes fuga sibi o-
fulerent, reperta rex idola flammis iniici ius-
sit. Quænam ad idolorum horum combustio-
nem piū hunc regem causa impulerit, quæ-
rit Augustinus: & respondet, quod pro more
populus hic barbarus haberet, suos quotidie
gemitus, suspiria, lamenta ac lacrymas illis of-
ferre ac dedicare. AEquum porro & rationi
consentaneum est, idola, quibus dantur lacry-
mæ, igni adiudicari: quod altissimo solum
Deo mæ offerendæ sint, & eius duntaxat no-
mine,

Soli Deo offerenda lacrymæ.

mine, & ob crimina aduersus eius maiestatem admiffa effundenda. Quotnam vero in mundo idola sunt, quibus suos permulti consecrâ fletus: quam multas hodie (pro dolo) ob auri & argenti iacturam, ob honores & voluptates amiffas, & quam exiguas Dei causa, vel ad delictorum veniam obtinendam plerique lacrymas effundunt? Non ita Magdalena: sed ob delicta sua, & Dei vniuersi amiffi ergo plangit, cuius lacrymis pedes irrigat, & capillis suis tergit.

Et capillis tergebat. Solent qui in bello succubere, & victi sunt, ad victoris pedes prostrati, quibus aduersarium oppugnant, arma offerre: atque hoc ritu superatos se, & inferiores declarare, victorique palmam consignare. Ad eum plane modum poenitens hæc prauaricatrix, quæ diuurno Deum bello lacerauerat, superatam se tandem, & à Christo debellatam ætens, ad eius prouoluta pedes, supplex, summaque animi demissione arma illi offert, quibus eum toties impetierat, & violenter oppugnat. Ecquæ vero alia peccatricis huius, quibus supremum impetuit Numen, fuerit arma, quam oculi, capilli, vestes, vnguenta, puluere, & fuci pigmentarij? Hæc porro vniuersa hodie ad aduersarii pedes abicit, inque eius manus tradit: oculos, lachrymâ ados; vestes, eas per terram raptando, vnguenta, in pedes Domini effundendo; crimes denique, eisdem castitate passa detergendo.

Lyranus in Iosue.

Lyranus in Iosue commentans, de veterum Rabinorum monumentis eruit, meretricem illam Raab pro moere habuisse, amalos funiculo illo cocineo in domum & conclave suum pertrahere. Erat scilicet funiculus hic illic peccandi, Dei que offendendi instrumentum, sed eundem postea ad eius obsequium impendit, dum illius seruos per eundem velut per scalas in domum admittit. quo Deum ira officio permouit, vt id salutis eius & conseruationis fuerit exordium: idemque funiculus, qui peccati olim signaculum fuerat, post honoris & tutelæ aduersus militarem incursum nota fuit. Et sane nulla Deo gratior oblatio aut donarium, quam dum illa ei offeruntur, quibus mundo antea sumus obsecuti. Quod sciens Apostolus, Romanos hortatur, vt Deo illa offerant, & eius obsequio impendant arma, quibus antecum impugnaverant: Sicut exhibuisti,

Rom. 6.

inquit, *membra vestra seruire immunditiæ & iniquitati ad iniquitatem, ita nunc exhibete membra vestra seruire iustitiæ in sanctificationem.* Magdalena venustas, oculi, capilli, vestes Res Deo exquisitæ, funes & gradus quodammodo etiâ, grata offerre quos domum suam ad Dominum effendentes illi eadem & malefaciendum intransibus hæc illa arma, necebat peccatrix, sed hæc omnia hodie Deo quibus eum offert, obsequioque eius dedicat, suos etiam ante offerre capillos, ad pedes eius abluendos, in insignis dimus, humilitatis & poenitentiae testimonium, impendens. Simul etiam vt doceret, peccatores isdem sanari malis, quæ olim ijs afflictiones & morbos attulerant.

Et sane verissimum est, eadem quæ peccatori arma mortem afferunt, vitam ac salutem, è contra eidem afferre tum, vbi se agnoscere, vitam que respiciens in melius mutare decreuit. In huius rei figurâ videbitis filios Israel in deserto ab ignitis serpentibus in idololatriæ castigationem immisissis, lauciari, & eos ipsos illico à serpente alio æneo conspecto persanari, serpentes scilicet primi neci dabant, & ænei intâitus vitâ pariebat. Quo mysterio declaratur, ea ipsa, quæ perniciè interdum nobis creâ, esse sæpe media & causa, quibus salutè iaciscamur. Ne vero longius exëpla petitori abeamus, ipsi Magdalene capilli perniciè illi & interitû ex parte creatât, & ei ipsi tãdè felicitatis propria & animæ salutis fuerit o. e. sio.

Philistæi cum arcam Domini bello cepissent, grauissime ob hoc ipsum in partibus veteris puniti sunt, & mures in sig. è per agros & fara illorû stragè fecere. Hinc principû fatrâparû quod sô hio anos ferere, & mures aureos, quib. Deo in peccatorû odoratione oblati, & ablata plaga est, & ira Dei cõquieuit. An o ergo hoc ipsum, quo affligebantur, sanatis ac curationis illorum fuit instrumentum? Magdalena sane eleganti sua coma in interitum præcipitarat, Deumque irritarat, & ijs ipsis salutem consequitur, & furorem diuinum mitigat.

Hinc quoque Exod. 32. scriptum est, filios Israel eas ipsas armillas & in aures aureas, quas ad vituli aurei quem adorant conflationem contulerant, deinde etiam ad fabricam tabernaculi in Dei Israel honore obtulisse, quod scilicet olim diabolo pessimo exëpio obtulerant, idem postea sancto quodam animi motu in

Eff. 2. Dei

Eadem que mortem nobis causantur, sæpe etiam vitam causantur. 1. Reg. 6.

Allegoria.

Exod. 32.

Dei viuientis cultum dedicarunt. Idem & nos imitari conuenit. Deo offerentes ac dedicantes omnia; quibus eum aliquando ad iram prouocauimus, eiusque iustitiam in nos irritauimus. Exemplo nobis est Magdalena, quæ Dei donis & gratijs male vsa, & omnia corporis membra & perfectiones ad mundo seruiendum, creatoremque offendendum adhibens, errorem tandem suum agnoscens, & resipiscens, alium viuendi agendi que modum induit, & quæ mundo dedicarat, Deo deinde obtulit, admirabilem agens de commissis poenitentiam.

In hoc igitur eam imitemini animæ peccatrices, ad eius poenitentiaæ normam vestram adaptate vitam, eius præuentis exemplum moribus & agendi ratione sequamini. Illa vobis sit speculum ad effectus vestros dirigendos, ad peccato exeundum, eius horrorem agnoscendum, vanitates conculcandas, mundo valedicendū, & in vitæ reformatione, austeritate vitæque emendatione illam velut imaginem & prototypon æmulamini.

Apostrophe ad
parum
honestas
puellas ac
mulieres.

Vos vero puellæ, quæ peccantem secutæ estis Magdalenam, vestra estis forma abusa, honorem prostituitis, non enim vestrum commaculastis, omnium factæ fabula estis. quæ quæ vna ruina tot illustres vobiscum animas in interitum pertraxistis, tot omnibus dedistis scandala, denique varijs Deum simul & proximum modis offendistis, peccatis & immunditijs vestris tandem aliquando egredimini, agnoscite inquam tandem, quo in discrimine versemini, peccatiis huius poenitentis vestigia sequamini, cuius peccantis veritæ non estis semitæ infestæ, datis cœlitus charismatibus rite vitamini, famam nomenque vestrum vitæ melioris exemplo reparate, nolite peccare in ciuitate, nolite in omnium ore ac lingua verbari, nemini interitus deinceps sitis occasio; sed diuina perhorrescite iudicia, ac clementiã cœlestem supplices deprecite.

Gen. 19.

Apos. 17.

Vos inquam, quæ vti peccatrices in ciuitatibus agitis, veræ filia Sodomæ, matres fornicationum, illi Apocalypticæ perfimiles, fornicæ corruptionum, & spurcitarum sentinae, petra scandali & lapides offensionum, partus omnigena dissolutione funesti & infelices, calamitatum ac malorum omnium fomites, domorum, familiarum, generis, ac rerum publi-

earum pestes & naufragia. Misella scorta, prostituta, & triobolares meretriculæ, flammantes Veneris faculæ, & fatales lubricitatis ac libidinis titiones, quæ pavonum instar elata ceruice per urbem gradimini, deorum lingua loquimini, reginarum instar induimini, sed eadæmonum ac pecudum instar vitam instituitis; in Magdalena hanc oculos conijcite. Peccatis vos, peccauit & illa; viuitis dissolute ac lubricæ, vixit & illa, in sole scitis, ineptis, superbitis, amatis vanitates, præiuit Magdalena; sed vitam penitus ipsa priorem immutauit, & pristina insolentiã tam amarum lacrymis expiauit. In illa ergo oculos mentemque deinceps conuertite, eius poenitentiam notate, resipiscentiã & vitæ institutæ rigorem inspicite. Docebit vos illa mundum aspernari, eius vanitates pedibus proterere, vestes & splendidos ornatus nibili facere. Docebit, quomodo fucos & pulueres odoriferos, purpurissimum, boles aromaticos, & bethū proculcare oporteat, & ad Christi illa pedes abijcere. Docebit, quomodo salaces illi, impudici, effrontes sint intuitus cœhibendi, quomodo in terram defigendus obtutus, quomodo ad lacrymas eluendis delictis & expiandis noxis efficacissimas oculi sint assuefaciendi. Intuemini eam, obsecro, diligenter; ab illa siquidem discitis turritas illas & fastigiatas capitis mitellas deijcere, ceruices elatas demittere, in comam denique, quæ tot animas inescastis, rigidius animaduerte. Docebit denique, quam cœleste numen sit ratione placandum, quoniam eius iræ occurrendum modo, iustitia eius exarmanda, misericordia imploranda, peccata expiandæ, & quo poenitentia rita instituenda.

Te vero inuoco, ô sancta poenitens, peccatum spes, rigoris exemplar, Ecclesiæ miraculū, hominum spectaculum simul & Angelorum poenitentiarum schola, resipiscens speculum. Quantopere, ô piissima Magdalena, hodie Ecclesiæ prodes, & quantos poenitentibus addis animos, quot nomini denique tuo deuincis Christianos? Discant siquidem ex te adolescentulæ ac puellæ mundo non fidere, voluptatibus non inescari se sinere, vanitates proterere, libidinem & dissolutionem fugere. Complulis vero mundique sceltaticibus exemplo præis, quomodo vitia sint relinquenda, præiumpcio reseranda, affectus moderandi, diuina

diuina iudicia perhorrescenda, noxia deserenda contubernia, honor ac pudor præ oculis habendus, virtuti incumbendum, vitæque sit melioris propositum concipiendum. Peccatrices autem ac dissolutæ per te edocentur, non esse Deum semper exacerbandum, non continuò in nequitia perseverandum ac progrediendum, non semper diuina patientia abutendum, nõ semper in creatoris arma stringenda, non vsque vitij indulgendum. Omnes denique vitijque sexus & omnis ordinis peccatores tuo discunt exemplo, etiam infinitis grauissimisque commissis flagitijs minime esse desperandum, in quæcumq; demum vitiorum præcipitiã ruerint, non esse despondendum animo. A matutina vsq; ad noctem sperare debet Israel in Domino, iam inde à prima vitæ aurora ad vsque occiduum in mortis hora vespere, venia, misericordia, gratia è cælo speranda. Hanc nobis exemplo tuo, ô admirabilis Magdalena, fidem facis, simul & securitatem animo addis, nos peccando & identidem peccando tibi similes tandem et à misericordia donandos, & quò ipsa peruenisti, peruenturos; ad æternam inquam beatitudinem: cuius consortes ingenitus nos Pater & Filius eius vnigenitus, ac Spiritus sanctus efficiat. Amen.

IN FESTO S. IACOBI APOSTOLI.

Partitio.

- I. De honorum mundanorum fucacia & nullitate.
- II. De petitione indebita maris Zebedaearum.
- III. De amore inordinato parentum in filios.
- IV. De responso Christi. Nescitis quid petatis.
- V. De Apostoli Iacobi titulis, cur Boanerges.
- VI. De alijs eiusdem laudibus.

Potestis bibere calicem, quem ego bibiturus sum? Matth. 20.

FIGURA.

Gen. 27. **Q**uæsi non miretur vti nouum quid & peregrinum, atque amoris naturalis legibus

quodammodo repugnans, Rebeccam Isaac Patriarchæ uxorem, sed ambitiosam alioqui matrem, potestatem filio suo Iacobo iuniori benedictio nem, seniori ac primogenito Esau, cui naturæ lege debebatur, excluso, deposcere? Longè verò mirabilis, videre hodie apud Redemptorem aliam quamdam matrem, sed eadem ambitione exæcatam, Zebedæi scilicet uxorem, filijs suis, magno aliorum Apostolorum, qui natu ijs maiores erant, præiudicio dextram ac sinistram, id est, honores, dignitates, & mundi præminentias, quæ etiam benedictiones sunt, expetere. Hoc D. nostrum Iacobum singillatim refert, cum eius nomine ex parte hæc facta sit postulatio. quocirca historię huius vobis hodie seriem proponere decreui. Ve iam oculos antè manusque cælo tendamus oportet, quo Spiritus sancti opem effigitemus, vtq; gloriosissima Redemptoris matrem sua nobis ope succurrat, omnes illam Angelica salutatione donabimus dicentes,

AUE MARIA.

Illustre profectò rex ille, Auditores, sapientiæ specimen, referente Valerio Maximo, de Val. Maxim. lib. 7. capiti adaptaret, manu diutius versauit, ipsumque introrsum & extrorsum inspiciens, inter versandum suspirijs ac lachrymis erumpentibus, in hæc tandem verba prorupit, *O nobilem magis quam felicem coronam, quam si quis penitus cognoscat, quot tecum curas, anxietates, incommoda, & inquietudines trahas, quot te stipent mala velut indiuidui laterones, ne humi quidem iacentem tollat: hac enim dulcedo ab yathio temperata est, & hæcce maiestas exitio vicina.*

Vtinam Christicolæ omnes, regis illius sapientissimi exemplo, secum perpenderent, mundi huius honores longè esse nobiliores quam beatores; & noscent ac pernoissent, quot laboribus comparentur, quanto cum discrimine & periculo conferuentur, quo denique dolore, molestia, animique amaritudine perdantur! Vtinam inquam penitissime perspicerent, quot eos mala & calamitates mundi possideantur, quam caro consistat, quam ægrè quippe sunt phantasmata statim euanescentia.

Mundi honores illustriores quam feliciores.

Honores mundi quam viles.

Eff. 3.